

وضعیت اعتبارات ملک‌دارانی‌های سرمایه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کشور

مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری

گروه پژوهشی نظام‌های نوین برنامه‌ریزی، بودجه‌ریزی و مدل‌سازی

مجموعه گزارش شماره ۹۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شناسه گزارش

عنوان	وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کشور
کد شناسه	۹۸-۹-۱۰۱۴۲
گروه پژوهشی	نظام‌های نوین برنامه‌ریزی، بودجه‌ریزی و مدل‌سازی
پدیدآورندگان	حمید فصیحی، جمال‌الدین فرهادی
ناظران علمی	سعید جغتایی و حمید قربانی
مشاور علمی	محمدجواد محسنی‌نیا
ناشر	مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
تاریخ انتشار	پاییز ۱۳۹۸
صفحه آرایه	محمدسعید حسن پورزرکامی
مطالب این گزارش لزوماً بیانگر نظر رسمی سازمان برنامه و بودجه کشور و مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری نیست.	
حقوق معنوی اثر به پدیدآورندگان و حقوق مادی آن، به مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری سازمان برنامه و بودجه کشور تعلق داشته و استفاده از آن با ذکر مأخذ بلامانع است.	
آدرس: تهران - خیابان نجات‌الهی - خیابان سپند - پلاک ۱۶	
https://www.dfrc.ir/ Email : info@dfrc.ir	

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	۱-مقدمه.....
۲	۲- بررسی احکام (منابع و مصارف پیش‌بینی شده) مرتبط با تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در تبصره‌های ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور.....
۲۶	۳- وضعیت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور.....
۲۶	۳-۱- وضعیت ارقام کلان اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای.....
۳۰	۳-۲- توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک امور و فصول.....
۳۸	۳-۳- توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک دستگاه‌های سیاست‌گذار.....
۴۰	۳-۴- اعتبارات متفرقه.....
۴۱	۳-۵- جداول مرتبط با طرح‌های عمرانی مندرج در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸.....
۴۲	۳-۶- وضعیت خاتمه طرح‌های عمرانی.....
۴۵	۴- وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت از منابع عمومی دولت.....
۴۷	۵- جمع‌بندی.....
۵۰	منابع.....

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۳	جدول ۱: مقایسه تطبیقی تبصره‌های لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ با قانون بودجه سال ۱۳۹۸ با محوریت منابع و مصارف مرتبط با تملک دارایی‌های سرمایه‌ای
۲۶	جدول ۲: مصارف عمومی دولت در قانون ۱۳۹۸ و لایحه ۱۳۹۹
۲۷	جدول ۳: سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از منابع عمومی دولت
۲۹	جدول ۴: سرجمع توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (بودجه عمومی دولت)
۳۰	جدول ۵: مقایسه کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی دولت در قانون بودجه ۱۳۹۸ و لایحه بودجه ۱۳۹۹ به تفکیک اجزاء آن
۳۲	جدول ۶: اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک امور ده‌گانه
۳۵	جدول ۷: وضعیت طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیوست شماره یک لایحه بودجه ۱۳۹۹
۳۶	جدول ۸: اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (پیوست یک) به تفکیک امور ده‌گانه و فصول
۳۹	جدول ۹: توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک دستگاه‌های سیاستگذار در لایحه ۱۳۹۹
۴۱	جدول ۱۰: اعتبارات متفرقه مربوط تملک دارایی‌های سرمایه‌ای
۴۵	جدول ۱۱: اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و موسسات انتفاعی وابسته به دولت از محل منابع عمومی و منابع داخلی
۴۶	جدول ۱۲: بودجه سرمایه‌ای مناطق آزاد تجاری صنعتی کشور

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۲۶.....	نمودار ۱: مصارف عمومی کشور در قانون ۱۳۹۸ و لایحه ۱۳۹۹.....
۲۸.....	نمودار ۲: طبقه‌بندی سرجمع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (بودجه عمومی دولت).....
۳۰.....	نمودار ۳: مقایسه ارقام بودجه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قانون سال ۱۳۹۸ با لایحه سال ۱۳۹۹.....
۳۳.....	نمودار ۴: میزان رشد (درصد) اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ به تفکیک امور ده گانه.....
۳۴.....	نمودار ۵: سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای امور ده گانه از لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ و مقایسه با بودجه سال ۱۳۹۸.....
۳۵.....	نمودار ۶: تعداد طرح‌های پیوست شماره یک لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کشور.....
۴۳.....	نمودار ۷: تعداد طرح‌های پیوست ۱ قوانین بودجه سنواتی و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹.....
۴۳.....	نمودار ۸: تعداد طرح خاتمه یافته در هر سال.....
۴۴.....	نمودار ۹: اعتبار مورد نیاز برای تکمیل طرح‌های پیوست یک لایحه بودجه سال ۱۳۹۹.....

۱- مقدمه

احداث و توسعه طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی یکی از عوامل تعیین‌کننده رشد اقتصادی به‌خصوص در کشورهای در حال توسعه است. اجرای مناسب این طرح‌ها علاوه بر تضمین رشد اقتصادی و افزایش اشتغال، کیفیت زندگی را هم ارتقاء می‌بخشد. طرح‌های عمرانی در کنار تأثیر عینی و قابل لمس بر روی محیط، به‌صورت مستقیم بر روی رفاه و کیفیت زندگی نیز اثرگذارند. از طرفی در راه رسیدن به توسعه همه‌جانبه، توجه به تعریف و اجرای طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی از اهمیت بالایی برخوردار است، به‌طوری که از توسعه آن‌ها به‌عنوان شرط اساسی توسعه اقتصادی نیز نام می‌برند. در کشور ما نیز هر ساله در قالب قوانین بودجه سنواتی سهم قابل توجهی از سرمایه‌گذاری‌های دولت در قالب اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای که سهم زیادی از این اعتبارات به اجرای طرح‌های عمرانی جدید و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام اختصاص داده می‌شود. طی سال‌های اخیر، تحریم‌ها درآمدهای نفتی کشور را با مشکلات اساسی مواجه کرده است که این خود تأثیر مستقیم بر تأمین اعتبارات طرح‌های عمرانی داشته است؛ از این‌رو بهره‌وری منابع در این بخش طی سال‌های آتی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. طرح‌های عمرانی کشور باید به‌درستی انتخاب و اولویت‌بندی شوند تا هم اثربخشی لازم را داشته باشند و هم در زمان مناسب و با هزینه معقول و کیفیت مناسب به سرانجام برسند.

مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری سازمان برنامه و بودجه کشور هر ساله به‌منظور تبیین و تشریح اهداف قوه مجریه در لوایح بودجه سنواتی کشور، با همکاری امور فرابخشی و بخشی سازمان اقدام به تهیه و تدوین گزارش‌های تحلیلی در سطوح مختلف کلان، فرابخشی، بخشی و استانی می‌کند. یکی از محورهای مهم گزارش‌های فرابخشی، بررسی و تحلیل وضعیت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و نحوه توزیع اعتبارات بین امور و فصول در لوایح بودجه‌های سنواتی کشور است. لذا در این گزارش سعی شده است وضعیت کلی تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در ماده واحده (تبصره‌ها) و پیوست شماره یک و سه لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کشور در مقایسه با سال‌های قبل مورد بررسی قرار گیرد. محورهای مورد بررسی در این گزارش به شرح زیر است:

- ❖ وضعیت منابع و مصارف پیش‌بینی شده مرتبط به تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در تبصره‌های لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کشور.
- ❖ وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در بودجه عمومی دولت.
- ❖ وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت.

۲- بررسی احکام (منابع و مصارف پیش‌بینی شده) مرتبط با تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در

تبصره‌های ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور

طبق سنوات گذشته، در تبصره‌های ماده واحده قواعدی جهت تأمین مالی، نحوه اجرا و دیگر سازوکارهای مربوط به طرح‌های عمرانی تعیین می‌شود. در ابتدای این گزارش، مقایسه‌ای بین احکام تبصره‌های لایحه سال ۱۳۹۹ کل کشور با احکام مصوب قانون بودجه سال ۱۳۹۸ با محوریت منابع و مصارف مرتبط با طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی ارائه شده است. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، جمعاً ۲۱ تبصره ذیل ماده واحده به‌منظور دخل و خرج این سال برای بررسی و تصویب به مجلس شورای اسلامی ارائه شده است، از این تعداد به‌جز تبصره‌های ۲، ۱۴ و ۲۱ سایر تبصره‌ها به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم به منابع و مصارف مرتبط با تملک دارایی‌های سرمایه‌ای اشاره داشته‌اند که در ستون سمت راست جدول زیر به‌صورت کامل مورد بررسی قرار گرفته است. همچنین برای مقایسه دقیق‌تر با تبصره‌های مصوب قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کشور و تغییراتی که نسبت به سال گذشته اتخاذ شده، در قسمت سمت چپ جدول نیز تبصره‌های مصوب قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور درج است.

جدول ۱: مقایسه تطبیقی تبصره های لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ با قانون بودجه سال ۱۳۹۸ با محوریت منابع و مصارف مرتبط با تملک دارایی های سرمایه ای

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹		
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره
وزارت نفت از طریق شرکت دولتی تابعه ذی ربط مکلف است از محل سهم چهارده و نیم درصد (۱۴/۵٪) شرکت مذکور تا میزان پانزده هزار میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال نسبت به گازرسانی به روستاها و اتمام طرح (پروژه) های نیمه تمام گازرسانی به شهرها و روستاهای استان های سیستان و بلوچستان، هرمزگان، جنوب کرمان، شهرستان های خور و بیابانک و خراسان جنوبی، اقدامات لازم را به عمل آورد. هزینه های مربوط به گازرسانی به مدارس و مساجد روستاهای گازرسانی شده از محل این منابع قابل تأمین است.	د		وزارت نفت از طریق شرکت های دولتی تابعه ذی ربط مکلف است از محل سهم چهارده و نیم درصد (۱۴/۵٪) شرکت مذکور تا میزان پانزده هزار میلیارد ریال نسبت به گازرسانی به روستاها و اتمام طرح (پروژه) های نیمه تمام گازرسانی به روستاها، تداوم گازرسانی به شهرها و روستاهای سیستان و بلوچستان، هرمزگان، جنوب کرمان، شهرستان های خور و بیابانک و خراسان جنوبی اقدام لازم را به عمل آورد. هزینه های مربوط به گازرسانی به مدارس و مساجد روستاهای گازرسانی شده از محل این منابع قابل تأمین است.	د	
بند «ب» ماده (۶۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ در خصوص تأمین و استانداردسازی سامانه گرمایشی از بیست درصد (۲۰٪) به پنجاه درصد (۵۰٪) افزایش می یابد.	ز	۱	منابع بند ب ماده ۶۵ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) (۱۰ درصد بهای گاز مصرفی) از بیست درصد به پنجاه درصد افزایش و مبالغ مابه التفاوت به وزارت نفت (شرکت بهینه سازی مصرف سوخت) اختصاص می یابد. شرکت مذکور مکلف است با همکاری وزارت آموزش و پرورش نسبت به تأمین و استانداردسازی سامانه گرمایشی یکصد هزار کلاس درس مدارس اقدام نماید.	ه	۱
-	-		به منظور افزایش ظرفیت تولید نفت و گاز کشور، پیاده سازی قواعد حاکمیت شرکتی در بخش بالادستی نفت و گاز، افزایش شفافیت و حفظ منافع بین نسلی، شرکت ملی نفت ایران موظف است از ابتدای سال ۱۳۹۹ تمامی قراردادهای توسعه	ز	

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹		
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره
			و نگهداشت میادین نفتی و گازی را در چارچوب شرایط عمومی، ساختار و الگوی قراردادهای بالادستی نفتی و گازی و ضوابط مصوب آن توسط هیأت وزیران، به متقاضیان واگذار نماید.		
با رعایت بند «الف» ماده (۴) قانون برنامه ششم توسعه، در سال ۱۳۹۸ سقف تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) برای طرح‌ها علاوه بر باقی‌مانده سهمیه سال قبل، معادل ریالی سی میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار تعیین می‌شود. در مواردی که استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) با مجوز قانونی منوط به تضمین دولت جمهوری اسلامی ایران مبنی بر بازپرداخت اصل و هزینه‌های تسهیلات مالی اخذ شده از منابع بانک‌های کارگزار خارجی و بانک‌ها و مؤسسات توسعه‌ای بین‌المللی باشد، وزیر امور اقتصادی و دارایی مجاز است پس از تصویب هیئت وزیران به نمایندگی از طرف دولت ضمانت‌نامه کلی و یا اختصاصی مورد نیاز برای طرح‌های مذکور را حداکثر ظرف مدت یک‌ماه صادر و یا اختیار امضای آن را با تصویب هیئت وزیران به مقام مسئول ذی‌ربط تفویض کند.	الف	۳	با رعایت بند «الف» ماده (۴) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه در سال ۱۳۹۹ سقف تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) برای طرح‌های دولتی و غیردولتی علاوه بر باقی‌مانده سهمیه سال‌های قبل، معادل ریالی سی میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار تعیین می‌شود. در مورد کلیه طرح‌های دولتی و غیردولتی متقاضی استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) اخذ تأییدیه دستگاه اجرایی ذی‌ربط (به‌منظور تأیید اولویت برای استفاده از تأمین مالی خارجی)، وزارت امور اقتصادی و دارایی (به‌منظور صدور ضمانت‌نامه دولتی)، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (به منظور کنترل تعادل و مدیریت تراز ارزی کشور) و سازمان برنامه و بودجه کشور (صرفاً برای کنترل طرح‌های بخش دولتی شامل طرح‌های شرکت‌ها و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای) ضروری بوده و بازپرداخت اصل و سود هر یک از طرح‌ها از محل عایدات طرح و یا منابع پیش‌بینی شده در این قانون قابل پرداخت است. شورای اقتصاد با رعایت اولویت‌های بند «پ» ماده (۴) قانون برنامه ششم توسعه تسهیلات مذکور را به طرح‌های بخش دولتی که دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست‌محیطی باشند، اختصاص می‌دهد. طرح‌های	الف	۳
در مورد کلیه طرح‌های تسهیلات مالی خارجی (فاینانس)، اخذ تأییدیه دستگاه اجرایی ذی‌ربط (به‌منظور تأیید اولویت برای استفاده از تأمین مالی خارجی)، وزارت امور اقتصادی و دارایی (به‌منظور صدور ضمانت‌نامه دولتی)، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (به‌منظور کنترل تعادل و مدیریت تراز ارزی کشور) و سازمان برنامه و بودجه کشور (صرفاً برای کنترل طرح‌های بخش دولتی شامل طرح‌های شرکت‌ها و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای) ضروری بوده					

وضعیت اعتبارات ملگ دارایی های سرمایه ای

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹		
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره
<p>و بازپرداخت اصل و سود هر یک از طرح‌ها از محل عایدات طرح و یا منابع پیش‌بینی شده در این قانون قابل پرداخت است.</p> <p>شورای اقتصاد با رعایت اولویت‌های بند «پ» ماده (۴) قانون برنامه ششم توسعه تسهیلات مذکور را به طرح‌های بخش دولتی که دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست‌محیطی باشند، اختصاص می‌دهد.</p> <p>در خصوص طرح‌های غیردولتی، وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است پس از اخذ تضمین لازم از بانک‌های عامل که به پشتوانه اخذ وثائق مناسب و کافی از مالکان طرح‌ها صادر شده است، نسبت به صدور بازپرداخت اقدام کند.</p> <p>دولت مجاز است یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار از تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) فوق‌الذکر را برای استفاده از منابع بانک‌ها و مؤسسات مالی و توسعه‌ای بین‌المللی به منظور تجهیز آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فنآوری و مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای دولتی با تضمین دولت و بازپرداخت آن، از محل اعتبارات بودجه عمومی تأمین کند.</p>			<p>بخش‌های خصوصی و تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های دانش‌بنیان نیز با سپردن تضمین‌های لازم به بانک‌های عامل می‌توانند از تسهیلات مذکور استفاده کنند و بازپرداخت اصل و سود تسهیلات هر یک از طرح‌های مذکور از محل عایدات طرح تأمین و پرداخت خواهد شد. در خصوص طرح‌های غیردولتی، وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است پس از اخذ تضمین لازم از بانک‌های عامل که به پشتوانه اخذ وثائق مناسب و کافی از مالکان طرح‌ها صادر شده است، نسبت به صدور ضمانت‌نامه بازپرداخت اقدام کند.</p> <p>دولت مجاز است یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار از تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) فوق‌الذکر را برای استفاده از منابع بانک‌ها و مؤسسات مالی و توسعه‌ای بین‌المللی به منظور تجهیز آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فنآوری و مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای دولتی با تضمین دولت و بازپرداخت آن، از محل اعتبارات بودجه عمومی تأمین کند.</p>		
<p>به منظور تسریع در جذب تسهیلات تصویب‌شده از بانک‌های توسعه‌ای از جمله بانک توسعه اسلامی، بانک سرمایه‌گذاری زیرساخت‌های آسیایی (AIIB) و بانک توسعه و تجارت اکو، دستگاه‌های استفاده‌کننده از تسهیلات مذکور مجازند در سقف بند «الف» این تبصره پس از موافقت سازمان برنامه و بودجه کشور در چارچوب سقف اعتبارات پیش‌بینی شده برای اجرای طرح‌های با پسوند وامی مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون نسبت به هزینه‌کرد آن در چارچوب موافقت‌نامه متبادله با سازمان مذکور اقدام کنند.</p>	ج		<p>به منظور تسریع در جذب تسهیلات تصویب‌شده از بانک‌های توسعه‌ای از جمله بانک توسعه اسلامی، بانک سرمایه‌گذاری زیرساخت‌های آسیایی (AIIB) و بانک توسعه و تجارت اکو، دستگاه‌های استفاده‌کننده از تسهیلات مذکور مجازند در سقف بند «الف» این تبصره پس از موافقت سازمان برنامه و بودجه کشور در چارچوب سقف اعتبارات پیش‌بینی شده برای اجرای طرح‌های</p>	ج	

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹		
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره
			با پسوند وامی مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون نسبت به هزینه‌کرد آن در چارچوب موافقت‌نامه متبادله با سازمان مذکور اقدام کنند.		
دولت مجاز است در صورت تأمین پانزده درصد (۱۵٪) سهم دستگاه توسط شهرداری‌ها و دستگاه‌های ذی‌ربط و تعهد به بازپرداخت اصل و سود توسط همان دستگاه حداقل دو میلیارد (۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار از تسهیلات خارجی این تبصره را در جهت ساخت و بهره‌برداری از خطوط قطار شهری و طرح‌های کاهش آلودگی هوا اختصاص دهد. دولت موظف است نسبت به تضمین اصل و سود این تسهیلات اقدام کند.	د		دولت مجاز است در صورت تأمین پانزده درصد (۱۵٪) سهم دستگاه توسط شهرداری‌ها و دستگاه‌های ذی‌ربط و تعهد به بازپرداخت اصل و سود توسط همان دستگاه حداقل دو میلیارد (۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار از تسهیلات مالی خارجی در سقف سهمیه بند «الف» این تبصره را در جهت ساخت و بهره‌برداری از خطوط قطار شهری و طرح‌های کاهش آلودگی هوا اختصاص دهد. دولت موظف است با رعایت ماده (۵) قانون حمایت از سامانه‌های حمل‌ونقل ریلی شهری و حومه نسبت به تضمین اصل و سود این تسهیلات اقدام کند.	د	
به بانک‌های عامل اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۸ از محل منابع در اختیار نسبت به اعطای تسهیلات ارزی-ریالی به موارد زیر اقدام کنند: ۱- سرمایه‌گذاران بخش‌های خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی برای طرح‌های توسعه‌ای بالادستی نفت و گاز با اولویت میادین مشترک و جمع‌آوری گازهای همراه در راستای افزایش ضریب بازیافت مخازن و احیای قدیمی بدون انتقال مالکیت نفت و گاز موجود در مخازن و تولیدی از آن‌ها.	الف	۴	به بانک‌های عامل اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۹ از محل منابع در اختیار نسبت به اعطای تسهیلات ارزی-ریالی به موارد زیر اقدام کنند: ۱- تا سه میلیارد (۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار به سرمایه‌گذاران بخش‌های خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی برای طرح‌های توسعه‌ای بالادستی نفت و گاز با اولویت میادین مشترک برای افزایش ضریب بازیافت	الف	۴

وضعیت اعتبارات ملگ دارایی های سرمایه ای

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹		
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره
<p>۲- طرح های توسعه ای و زیربنایی سازمان های توسعه ای بخش صنعت و معدن با مشارکت حداقل پنجاه و یک درصدی (۵۱٪) بخش خصوصی و تعاونی با اولویت مناطق محروم و کمتر توسعه یافته بر اساس مزیت های منطقه ای.</p> <p>۳- سرمایه گذاران بخش های خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی برای طرح های صنایع تکمیلی و تبدیلی چغندر قند.</p>			<p>مخازن و احیای میادین قدیمی و جمع آوری گازهای همراه بدون انتقال مالکیت نفت و گاز موجود در مخازن و تولیدی از آن ها.</p> <p>۲- طرح های توسعه ای و زیربنایی سازمان های توسعه ای بخش صنعت و معدن با مشارکت حداقل پنجاه و یک درصدی (۵۱٪) بخش خصوصی و تعاونی با اولویت مناطق محروم و کمتر توسعه یافته بر اساس مزیت های منطقه ای.</p> <p>۳- سرمایه گذاران بخش های خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی برای طرح های صنایع تکمیلی و تبدیلی چغندر قند.</p>		
<p>به بانک های عامل اجازه داده می شود در سال ۱۳۹۸ از محل منابع در اختیار نسبت به اعطای تسهیلات ارزی- ریالی به سرمایه گذاران بخش های خصوصی، تعاونی و شهرداری ها برای طرح های توسعه ای سازمان های توسعه ای و نیز انواع مختلف حمل و نقل درون و برون شهری و همچنین حمل و نقل دریایی بدون انتقال مالکیت و با معرفی سازمان های توسعه ای و وزارت راه و شهرسازی و تضمین سازمان ها و شرکت های تابعه و ذی ربط این وزارتخانه و یا وزارت کشور با تضمین سازمان امور شهرداری ها و دهیاری های کشور در قبال اخذ حق دسترسی یا فروش خدمات به استفاده کنندگان تا استهلاك اصل سرمایه و سود آن اقدام کنند.</p>	ب		<p>به بانک های عامل اجازه داده می شود در سال ۱۳۹۹ از محل منابع در اختیار نسبت به اعطای تسهیلات ارزی- ریالی به سرمایه گذاران بخش های خصوصی، تعاونی و شهرداری ها برای طرح های توسعه ای سازمان های توسعه ای و همچنین حمل و نقل دریایی بدون انتقال مالکیت و با معرفی سازمان های توسعه ای و وزارت راه و شهرسازی و تضمین سازمان ها و شرکت های تابعه و ذی ربط این وزارتخانه و یا وزارت کشور با تضمین سازمان امور شهرداری ها و دهیاری های کشور در قبال اخذ حق دسترسی یا فروش خدمات به استفاده کنندگان تا استهلاك اصل سرمایه و سود آن اقدام کنند.</p>	ب	

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹																																																								
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره																																																						
به دولت اجازه داده می‌شود پس از عقد قرارداد با تأمین‌کننده مالی خارجی، اقدامات قانونی لازم را برای تأمین سهم پانزده درصد (۱۵٪) تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) از محل منابع صندوق توسعه ملی به عمل آورد و برای طرح‌های ریلی هزینه کند.	ج		به دولت اجازه داده می‌شود پس از عقد قرارداد با تأمین‌کننده مالی خارجی، اقدامات قانونی لازم را برای تأمین سهم پانزده درصد (۱۵٪) تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) از محل منابع صندوق توسعه ملی به عمل آورد و برای طرح‌های ریلی هزینه کند.	ج																																																							
به دولت اجازه داده می‌شود مبلغ دو میلیارد و سیصد و هفتادوپنج میلیون (۲,۳۷۵,۰۰۰,۰۰۰) یورو از منابع سال ۱۳۹۸ صندوق توسعه ملی را به‌صورت تسهیلات ارزی با تضمین دولت به شرح جدول شماره (۱) این تبصره برداشت کرده و منابع مذکور را با رعایت شرایط زیر به مصرف برساند:	ه		به دولت اجازه داده می‌شود مبلغ سه میلیارد و چهارصد و بیست‌وپنج میلیون (۳,۴۲۵,۰۰۰,۰۰۰) یورو از منابع سال ۱۳۹۹ صندوق توسعه ملی را به‌صورت تسهیلات ارزی با تضمین دولت به شرح جدول این بند برداشت کرده و منابع مذکور را با رعایت شرایط زیر به مصرف برساند:	ه																																																							
<table border="1"> <thead> <tr> <th>ردیف</th> <th>عنوان</th> <th>مبلغ اختصاص داده شده</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱</td> <td>طرح‌های آبیاری تحت فشار و نوین</td> <td>تا سقف ۱۵۰ میلیون یورو</td> </tr> <tr> <td>۲</td> <td>آبخیزداری و آبخوان‌داری</td> <td>تا سقف ۱۵۰ میلیون یورو</td> </tr> <tr> <td>۳</td> <td>مقابله با اثرات مخرب ریزگردها و تأثیر آن بر شبکه‌های برق</td> <td>تا سقف ۱۰۰ میلیون یورو</td> </tr> <tr> <td>۴</td> <td>تقویت بنیه دفاعی در اجرای ماده (۱۰۶) قانون برنامه ششم توسعه</td> <td>تا سقف ۱,۵ میلیارد یورو</td> </tr> <tr> <td>۵</td> <td>تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی دانشگاه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری</td> <td>تا سقف میلیون یورو</td> </tr> <tr> <td>۶</td> <td>طرح‌های نوآورانه جهاد دانشگاهی</td> <td>تا سقف ۱۵ میلیون یورو</td> </tr> <tr> <td>۷</td> <td>طرح‌های نوآورانه معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور</td> <td>تا سقف ۷۰ میلیون یورو</td> </tr> <tr> <td>۸</td> <td>سازمان صنایع‌ساز در اجرای ماده (۹۳) قانون برنامه ششم و توسعه کمی و کیفی برنامه‌های تولیدی، پویانمایی، مستند، فیلم و سریال</td> <td>تا سقف ۱۵۰ میلیون یورو</td> </tr> <tr> <td>۹</td> <td>طرح‌های آبرسانی روستایی و عشایری و توسعه شبکه‌های آن</td> <td>تا سقف ۱۵۰ میلیون یورو</td> </tr> </tbody> </table>	ردیف	عنوان	مبلغ اختصاص داده شده	۱	طرح‌های آبیاری تحت فشار و نوین	تا سقف ۱۵۰ میلیون یورو	۲	آبخیزداری و آبخوان‌داری	تا سقف ۱۵۰ میلیون یورو	۳	مقابله با اثرات مخرب ریزگردها و تأثیر آن بر شبکه‌های برق	تا سقف ۱۰۰ میلیون یورو	۴	تقویت بنیه دفاعی در اجرای ماده (۱۰۶) قانون برنامه ششم توسعه	تا سقف ۱,۵ میلیارد یورو	۵	تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی دانشگاه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	تا سقف میلیون یورو	۶	طرح‌های نوآورانه جهاد دانشگاهی	تا سقف ۱۵ میلیون یورو	۷	طرح‌های نوآورانه معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور	تا سقف ۷۰ میلیون یورو	۸	سازمان صنایع‌ساز در اجرای ماده (۹۳) قانون برنامه ششم و توسعه کمی و کیفی برنامه‌های تولیدی، پویانمایی، مستند، فیلم و سریال	تا سقف ۱۵۰ میلیون یورو	۹	طرح‌های آبرسانی روستایی و عشایری و توسعه شبکه‌های آن	تا سقف ۱۵۰ میلیون یورو			<table border="1"> <thead> <tr> <th>ردیف</th> <th>عنوان</th> <th>مبلغ اختصاص داده شده</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱</td> <td>طرح‌های آبیاری تحت فشار و نوین</td> <td>تا سقف ۱۵۰ میلیون یورو</td> </tr> <tr> <td>۲</td> <td>آبخیزداری و آبخوان‌داری</td> <td>تا سقف ۱۵۰ میلیون یورو</td> </tr> <tr> <td>۳</td> <td>مقابله با اثرات مخرب ریزگردها و تأثیر آن بر شبکه‌های برق</td> <td>تا سقف ۱۰۰ میلیون یورو</td> </tr> <tr> <td>۴</td> <td>تقویت بنیه دفاعی در اجرای ماده (۱۰۶) قانون برنامه ششم توسعه</td> <td>تا سقف ۲۰۰ میلیون یورو</td> </tr> <tr> <td>۵</td> <td>تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی دانشگاه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دانشگاه‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای اهداف آموزشی</td> <td>تا سقف ۵۰ میلیون یورو</td> </tr> <tr> <td>۶</td> <td>طرح‌های نوآورانه جهاد دانشگاهی</td> <td>تا سقف ۱۵ میلیون یورو</td> </tr> <tr> <td>۷</td> <td>طرح‌های نوآورانه معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور</td> <td>تا سقف ۷۰ میلیون یورو</td> </tr> </tbody> </table>	ردیف	عنوان	مبلغ اختصاص داده شده	۱	طرح‌های آبیاری تحت فشار و نوین	تا سقف ۱۵۰ میلیون یورو	۲	آبخیزداری و آبخوان‌داری	تا سقف ۱۵۰ میلیون یورو	۳	مقابله با اثرات مخرب ریزگردها و تأثیر آن بر شبکه‌های برق	تا سقف ۱۰۰ میلیون یورو	۴	تقویت بنیه دفاعی در اجرای ماده (۱۰۶) قانون برنامه ششم توسعه	تا سقف ۲۰۰ میلیون یورو	۵	تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی دانشگاه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دانشگاه‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای اهداف آموزشی	تا سقف ۵۰ میلیون یورو	۶	طرح‌های نوآورانه جهاد دانشگاهی	تا سقف ۱۵ میلیون یورو	۷	طرح‌های نوآورانه معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور	تا سقف ۷۰ میلیون یورو		
ردیف	عنوان	مبلغ اختصاص داده شده																																																									
۱	طرح‌های آبیاری تحت فشار و نوین	تا سقف ۱۵۰ میلیون یورو																																																									
۲	آبخیزداری و آبخوان‌داری	تا سقف ۱۵۰ میلیون یورو																																																									
۳	مقابله با اثرات مخرب ریزگردها و تأثیر آن بر شبکه‌های برق	تا سقف ۱۰۰ میلیون یورو																																																									
۴	تقویت بنیه دفاعی در اجرای ماده (۱۰۶) قانون برنامه ششم توسعه	تا سقف ۱,۵ میلیارد یورو																																																									
۵	تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی دانشگاه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	تا سقف میلیون یورو																																																									
۶	طرح‌های نوآورانه جهاد دانشگاهی	تا سقف ۱۵ میلیون یورو																																																									
۷	طرح‌های نوآورانه معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور	تا سقف ۷۰ میلیون یورو																																																									
۸	سازمان صنایع‌ساز در اجرای ماده (۹۳) قانون برنامه ششم و توسعه کمی و کیفی برنامه‌های تولیدی، پویانمایی، مستند، فیلم و سریال	تا سقف ۱۵۰ میلیون یورو																																																									
۹	طرح‌های آبرسانی روستایی و عشایری و توسعه شبکه‌های آن	تا سقف ۱۵۰ میلیون یورو																																																									
ردیف	عنوان	مبلغ اختصاص داده شده																																																									
۱	طرح‌های آبیاری تحت فشار و نوین	تا سقف ۱۵۰ میلیون یورو																																																									
۲	آبخیزداری و آبخوان‌داری	تا سقف ۱۵۰ میلیون یورو																																																									
۳	مقابله با اثرات مخرب ریزگردها و تأثیر آن بر شبکه‌های برق	تا سقف ۱۰۰ میلیون یورو																																																									
۴	تقویت بنیه دفاعی در اجرای ماده (۱۰۶) قانون برنامه ششم توسعه	تا سقف ۲۰۰ میلیون یورو																																																									
۵	تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی دانشگاه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دانشگاه‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای اهداف آموزشی	تا سقف ۵۰ میلیون یورو																																																									
۶	طرح‌های نوآورانه جهاد دانشگاهی	تا سقف ۱۵ میلیون یورو																																																									
۷	طرح‌های نوآورانه معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور	تا سقف ۷۰ میلیون یورو																																																									

وضعیت اعتبارات ملگ دارایی های سرمایه ای

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹				
شرح		بند	تبصره	شرح		بند	تبصره
۱۰ پایداری و ارتقای کیفی آب شرب شهرهای پرتنش تا سقف ۵۰ میلیون یورو				۸ سازمان صداوسیما در اجرای ماده (۹۳) قانون برنامه ششم و توسعه کمی و کیفی برنامه های تولیدی، پویانمایی، مستند و فیلم و سریال			
				۹ طرح های آب رسانی روستایی و عشایری و توسعه شبکه های آن			
				۱۰ پایداری و ارتقای کیفی آب شرب شهرهای پرتنش			
				۱۱ افزایش سرمایه دولت در صندوق ضمانت صادرات			
				۱۲ رفع مشکلات حد پسماندها			
				۱۳ شرکت های دانش بنیان در استان ها			
				۱۴ حمل و نقل ریلی برون شهری (ترانزیت)			
				۱۵ کارخانه های نوآوری			
شرکت های دولتی تا سقف چهل و پنج هزار میلیارد (۴۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی ریالی برای اجرای طرح های دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست محیطی خود که به تصویب شورای اقتصاد می رسد، با تضمین و بازپرداخت اصل و سود توسط خود، منتشر کنند.		الف	۵	شرکت های دولتی تا سقف شصت و پنج هزار میلیارد (۶۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی ریالی برای اجرای طرح های دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست محیطی خود که به تصویب شورای اقتصاد می رسد، با تضمین و بازپرداخت اصل و سود توسط خود، منتشر کنند. شرکت بازآفرینی شهری و شرکت مادر تخصصی شهرهای جدید برای انجام طرح های خود از جمله بازآفرینی شهری در بافت های فرسوده، تاریخی و پیرامون حرم های مطهر و مصلی تهران در استفاده از این بند، در اولویت هستند.	الف	۵	

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹		
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره
دولت اوراق مالی اسلامی (ریالی-ارزی) منتشر و منابع حاصل را به ردیف شماره ۳۱۰۱۰۸ جدول شماره (۵) این قانون واریز کند. منابع واریزی موافقت‌نامه متبادله با سازمان برنامه و بودجه کشور هزینه شود.	ب		به دولت اجازه داده می‌شود برای تأمین مالی تا مبلغ پانصد و پنجاه هزار میلیارد (۵۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال این قانون، اوراق مالی اسلامی (ریالی-ارزی) منتشر و منابع حاصل را به ردیف شماره ۳۱۰۱۰۸ جدول شماره (۵) (انتشار اوراق مالی) این قانون واریز کند. منابع واریزی با رعایت ماده (۳۰) قانون برنامه و بودجه مصوب سال ۱۳۵۱ برای تخصیص اعتبارات این قانون و مطابق اسناد اجرایی (موافقت‌نامه) متبادله با سازمان برنامه و بودجه کشور هزینه شود.	ب	
اوراق فروش نرفته بندهای «الف» و «ب» این تبصره برای مطالبات معوق در سقف اعتبار با تأیید رئیس دستگاه اجرائی و ذی‌حساب - مدیر امور مالی ذی‌ربط و سازمان برنامه و بودجه کشور قابل واگذاری به تمامی طلبکاران اعم از پیمانکاران، مشاوران، تأمین‌کنندگان تجهیزات و همچنین سایر هزینه‌های طرح‌ها و زیرطرح‌ها از جمله تملک اراضی است.	ج		اوراق فروش نرفته بندهای «الف» و «ب» این تبصره برای مطالبات معوق در سقف اعتبار مربوطه با تأیید رئیس دستگاه اجرایی و ذی‌حساب-مدیر امور مالی ذی‌ربط و سازمان برنامه و بودجه کشور قابل واگذاری به تمامی طلبکاران (اعم از پیمانکاران، مشاوران، تأمین‌کنندگان تجهیزات و همچنین سایر هزینه‌های تعهد شده اعتبارات این قانون از جمله تملک اراضی) است.	ج	
شهرداری‌های کشور و سازمان‌های وابسته به آن‌ها با تأیید وزارت کشور تا سقف اوراق مالی اسلامی ریالی با تضمین خود و با بازپرداخت اصل و سود آن توسط همان شهرداری‌ها منتشر کنند. حداقل از سقف اوراق موضوع این بند به طرح‌های قطار شهری و حمل‌ونقل شهری می‌یابد.	د		شهرداری‌های کشور و سازمان‌های وابسته به آنها با تأیید وزارت کشور تا سقف پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی ریالی با تضمین خود و با بازپرداخت اصل و سود آن توسط همان شهرداری‌ها منتشر کنند. حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از سقف اوراق موضوع این بند به طرح‌های قطار شهری و حمل‌ونقل شهری تعلق می‌یابد. تضمین بازپرداخت اصل و سود این اوراق برای اجرای طرح‌های قطار شهری و حمل‌ونقل شهری به نسبت پنجاه درصد (۵۰٪) دولت و پنجاه درصد (۵۰٪) شهرداری‌ها است و تضمین	د	
تضمین بازپرداخت اصل و سود این اوراق برای اجرای طرح‌های قطار شهری و حمل و نقل شهری به نسبت پنجاه درصد (۵۰٪) دولت و پنجاه درصد (۵۰٪) شهرداری‌ها است و تضمین پنجاه درصد (۵۰٪) سهم دولت برعهده سازمان برنامه و بودجه کشور است.					

وضعیت اعتبارات ملگ دارایی های سرمایه ای

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹		
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره
<p>اوراق فروش نرفته این بند در سقف مطالبات معوق طرح با تأیید شهرداری مربوطه و سازمان برنامه و بودجه کشور قابل واگذاری به طلبکاران آن طرح می باشد.</p>			<p>پنجاه درصد (۵۰٪) سهم دولت بر عهده سازمان برنامه و بودجه کشور است. اوراق فروش نرفته این بند در سقف مطالبات معوق طرح با تأیید شهرداری مربوطه و سازمان برنامه و بودجه کشور قابل واگذاری به طلبکاران آن طرح می باشد.</p>		
<p>به منظور سرمایه گذاری در طرح های نفت و گاز با اولویت میادین مشترک وزارت نفت و طرح های زیربنایی و توسعه ای وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت نیرو، وزارتخانه های مذکور از طریق شرکت های تابعه ذی ربط و با تصویب شورای اقتصاد، اوراق مالی اسلامی (ریالی یا ارزی) در سقف سی و پنج هزار میلیارد (۳۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال منتشر کنند و میادین (برای طرح های وزارت نفت) و عایدات طرح (برای طرح های وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت نیرو) تضمین کنند.</p>	ط		<p>به منظور سرمایه گذاری در طرح های نفت و گاز با اولویت میادین مشترک وزارت نفت و طرح های زیربنایی و توسعه ای وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت نیرو، وزارتخانه های مذکور از طریق شرکت های تابعه ذی ربط و با تصویب شورای اقتصاد، اوراق مالی اسلامی (ریالی یا ارزی) در سقف سی و پنج هزار میلیارد (۳۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال منتشر کنند و بازپرداخت اصل و سود این اوراق را توسط شرکت های مذکور از محل افزایش تولید همان میادین (برای طرح های وزارت نفت) و عایدات طرح (برای طرح های وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت نیرو) تضمین کنند.</p>	ط	
<p>به دولت اجازه داده می شود مبلغ ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی - اسلامی جهت احداث، تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی، پرورشی و ورزشی وزارت آموزش و پرورش (سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور) منتشر کند.</p>	ف		<p>به دولت اجازه داده می شود مبلغ ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی - اسلامی جهت احداث، تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی، پرورشی و ورزشی وزارت آموزش و پرورش (سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور) منتشر کند. این اوراق خارج از سقف پیش بینی شده در جدول شماره (۴) ماده (۷) قانون برنامه ششم توسعه بوده و بر اساس ابلاغ اعتبار و تخصیص های صادره به مصرف می رسد.</p>	ع	
<p>وزارت نیرو از طریق شرکت های آبفای شهری سراسر کشور مکلف است علاوه بر دریافت نرخ آب بهای شهری، به ازای هر مترمکعب فروش آب شرب، مبلغ دو بیست (۲۰۰) ریال از مشترکان</p>	ب	۶	<p>وزارت نیرو از طریق شرکت های آبفای شهری سراسر کشور مکلف است علاوه بر دریافت نرخ آب بهای شهری، به ازای هر مترمکعب فروش آب شرب، مبلغ</p>	ب	۶

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹		
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره
<p>آب دریافت و به خزانه‌داری کل کشور واریز کند. صد درصد (۱۰۰٪) وجوه دریافتی تا سقف نصد و شصت و پنج میلیارد (۹۶۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل حساب مذکور در ردیف معین در بودجه شرکت مزبور صرفاً جهت آبرسانی شرب روستایی و عشایری اختصاص می‌یابد. بیست درصد (۲۰٪) اعتبار مذکور برای آبرسانی شرب عشایری و هشتاد درصد (۸۰٪) برای آبرسانی شرب روستایی بر اساس شاخص جمعیت و کمبود آب شرب سالم بین استان‌های کشور در مقاطع سه‌ماهه از طریق شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور توزیع می‌شود تا پس از مبادله موافقت‌نامه بین سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها و شرکت‌های آب و فاضلاب روستایی استان‌ها و یا سازمان امور عشایر ایران هزینه شود. وجوه فوق مشمول مالیات به نرخ صفر است.</p>			<p>دویست (۲۰۰) ریال از مشترکان آب دریافت و به خزانه‌داری کل کشور واریز کند. صد درصد (۱۰۰٪) وجوه دریافتی تا سقف نصد و شصت و پنج میلیارد (۹۶۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل حساب مذکور در ردیف معین در بودجه شرکت مزبور صرفاً جهت آبرسانی شرب روستایی و عشایری اختصاص می‌یابد. بیست درصد (۲۰٪) اعتبار مذکور برای آبرسانی شرب عشایری و هشتاد درصد (۸۰٪) برای آبرسانی شرب روستایی بر اساس شاخص جمعیت و کمبود آب شرب سالم بین استان‌های کشور در مقاطع سه‌ماهه از طریق شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور توزیع می‌شود تا پس از مبادله موافقت‌نامه بین سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها و شرکت‌های آب و فاضلاب روستایی استان‌ها و یا سازمان امور عشایر ایران هزینه شود.</p>		
<p>در اجرای بندهای «ث» و «ص» ماده (۳۸) قانون برنامه ششم توسعه و به منظور کاهش اثرات مخرب پسماندها، سازمان امور مالیاتی کشور موظف است از فروش کالاهایی که مصرف آنها منجر به تولید پسماند مخرب محیط زیست می‌شود عوارضی را که توسط دولت تعیین می‌شود دریافت و به ردیف درآمدی شماره ۱۶۰۱۸۹ واریز کند. منابع وصولی تا سقف ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل ردیف ۵۳۰۰۰۰۰- جدول شماره (۹) این قانون در اختیار قرار می‌گیرد پس از مبادله موافقت‌نامه با سازمان برنامه و بودجه کشور برای بازیاخت پسماندهای حاصل از کالاهای مزبور (ایجاد تأسیسات منطقه‌ای تبدیل پسماند به مواد انرژی) با اولویت مشارکت بخش خصوصی مصرف می‌شود. آیین‌نامه اجرائی این بند مشتمل بر میزان</p>		ط	<p>در اجرای بندهای «ث» و «ص» ماده (۳۸) قانون برنامه ششم توسعه و به منظور کاهش اثرات مخرب پسماندها، سازمان امور مالیاتی کشور موظف است از فروش کالاهایی که مصرف آنها منجر به تولید پسماند مخرب محیط زیست می‌شود عوارضی را که توسط دولت تعیین می‌شود دریافت و به ردیف درآمدی شماره ۱۶۰۱۸۹ واریز کند. منابع وصولی تا سقف ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل ردیف ۳۹-۵۳۰۰۰۰ جدول شماره (۹) این قانون در اختیار سازمان حفاظت محیط زیست (صندوق ملی محیط زیست) قرار می‌گیرد تا پس از مبادله موافقت‌نامه با سازمان برنامه و</p>		ط

وضعیت اعتبارات ملک دارایی های سرمایه ای

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹		
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره
<p>عوارض هر کالا، فهرست کالاهای مشمول، نرخ هزینه مدیریت پسماند کالاها و فرآیند اجرایی به پیشنهاد مشترک سازمان حفاظت محیط زیست، وزارتخانه های کشور، صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور تدوین می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.</p>			<p>بودجه کشور برای باز یافت پسماندهای حاصل از کالاهای مزبور (ایجاد تأسیسات منطقه ای تبدیل پسماند به مواد و انرژی) با اولویت مشارکت بخش خصوصی مصرف شود. آیین نامه اجرایی این بند مشتمل بر میزان عوارض هر کالا، فهرست کالاهای مشمول، نرخ هزینه مدیریت پسماند کالاها و فرآیند اجرایی به پیشنهاد مشترک سازمان حفاظت محیط زیست، وزارتخانه های کشور، صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور تدوین می شود و به تصویب هیئت وزیران می رسد.</p>		
<p>به دولت اجازه داده می شود مابه التفاوت قیمت تکلیفی و قیمت تمام شده فروش هر مترمکعب آب را (پس از تأیید سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولید کنندگان و سازمان حسابرسی به عنوان بازرس قانونی) با بدهی طرح های تملک دارایی های سرمایه ای به بهره برداری رسیده بخش آب وزارت نیرو موضوع ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰ از محل ردیف درآمدی ۳۱۰۴۰۴ و ردیف هزینه ای - ۵۳۰۰۰۰ به صورت جمعی - خرجی تسویه کند. شرکت های دولتی ذی ربط مکلفند تسویه حساب را در صورت های مالی خود اعمال کنند. وزارت نیرو نیز گزارش عملکرد این بند را به تفصیل تا شهریورماه به کمیسیون های «برنامه و بودجه و محاسبات» و «انرژی» مجلس شورای اسلامی و دیوان محاسبات کشور ارائه می کند.</p>	د	۷	<p>به دولت اجازه داده می شود مابه التفاوت قیمت تکلیفی و قیمت تمام شده فروش هر مترمکعب آب را (پس از تأیید سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولید کنندگان و سازمان حسابرسی به عنوان بازرس قانونی) با بدهی طرح های تملک دارایی های سرمایه ای به بهره برداری رسیده بخش آب وزارت نیرو موضوع ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰ از محل ردیف درآمدی ۳۱۰۴۰۴ و ردیف هزینه ای - ۵۳۰۰۰۰ - ۳۳ به صورت جمعی - خرجی تسویه کند.</p>	د	۷
<p>به دولت اجازه داده می شود برای عملیات آماده سازی، محوطه سازی، تأمین خدمات روبنایی و زیربنایی و تکمیل واحدهای مسکن مهر، طرح های بازآفرینی شهری و احیای بافتهای فرسوده و همچنین احداث واحدهای مسکن اجتماعی و حمایتی، اقداماتی را به شرح زیر به عمل آورد:</p>	ب	۸	<p>به دولت اجازه داده می شود برای عملیات آماده سازی، محوطه سازی، تأمین خدمات روبنایی و زیربنایی و تکمیل واحدهای مسکن مهر، طرح های بازآفرینی شهری و احیای بافتهای فرسوده و همچنین اقدام ملی تامین مسکن، اقداماتی را به شرح زیر به عمل آورد:</p>	ب	۸

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹		
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره
<p>۲- وزارت راه و شهرسازی (از طریق شرکت مادر تخصصی عمران شهرهای جدید و سازمان ملی زمین و مسکن) مجاز است تا سقف پانزده هزار میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل منابع داخلی و یا تهاثر اراضی و املاک متعلق به شرکتهای فوق‌الذکر را به قیمت کارشناسی یا فروش از طریق مزایده مشروط به حفظ کاربری و با سازوکار گردش خزانه صرف اجرای طرحهای فوق کند.</p> <p>۳- در اجرای ماده (۶۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) در صورت درخواست مالکان اعیانی واحدهای مسکن مهر، شرکت مادر تخصصی عمران شهرهای جدید و سازمان ملی زمین و مسکن مکلف به واگذاری قطعی زمینهای اجاره‌ای نود و نه ساله متعلق به خود می‌باشند. منابع حاصله پس از واریز به حساب این شرکتها نزد خزانه‌داری کل کشور، صرف اجرای طرحهای فوق خواهد شد.</p> <p>۴- وزارت راه و شهرسازی مجاز است زمینهای متعلق به شرکت مادر تخصصی عمران شهرهای جدید و سازمان ملی زمین و مسکن را تا سقف سی هزار میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال طی قراردادهایی با بانکهای عامل و صندوق‌های تأمین مالی در رهن آنان قرار داده و متناسب با آن تسهیلات لازم برای اجرای طرحهای جامع، تفصیلی و آماده‌سازی مصوب را اخذ کند و صرف تکمیل این طرح‌ها کند. از محل فروش عرصه و اعیان طرحهای تکمیل‌شده با رعایت قوانین و مقررات و گردش خزانه، با بانک‌های عامل تسویه کند و باقیمانده را به اجرای طرحهای صدرالذکر این بند اختصاص دهد.</p>			<p>۱- وزارت راه و شهرسازی (از طریق شرکت مادر تخصصی عمران شهرهای جدید و سازمان ملی زمین و مسکن) مجاز است تا سقف پانزده هزار میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل منابع داخلی و یا تهاثر اراضی و املاک متعلق به شرکتهای فوق‌الذکر را به قیمت کارشناسی یا فروش از طریق مزایده مشروط به حفظ کاربری و با سازوکار گردش خزانه صرف اجرای طرحهای فوق کند.</p> <p>۲- در اجرای ماده (۶۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) در صورت درخواست مالکان اعیانی واحدهای مسکن مهر، شرکت مادر تخصصی عمران شهرهای جدید و سازمان ملی زمین و مسکن مکلف به واگذاری قطعی زمینهای اجاره‌ای نود و نه ساله متعلق به خود می‌باشند. منابع حاصله پس از واریز به حساب این شرکتها نزد خزانه‌داری کل کشور، صرف اجرای طرحهای فوق خواهد شد.</p> <p>۳- وزارت راه و شهرسازی مجاز است زمینهای متعلق به شرکت مادر تخصصی عمران شهرهای جدید و سازمان ملی زمین و مسکن را تا سقف سی هزار میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال طی قراردادهایی با بانکهای عامل و صندوق‌های تأمین مالی در رهن آنان قرار داده و متناسب با آن تسهیلات لازم برای اجرای طرحهای جامع، تفصیلی و آماده‌سازی مصوب را اخذ کند و صرف تکمیل این طرح‌ها کند. از محل فروش عرصه و اعیان</p>		

وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹		
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره
<p>آیین‌نامه اجرائی این بند به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی و با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان برنامه و بودجه کشور تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.</p>			<p>طرح‌های تکمیل‌شده با رعایت قوانین و مقررات و گردش خزانه، با بانک‌های عامل تسویه کند و باقیمانده را به اجرای طرح‌های صدرالذکر این بند اختصاص دهد.</p>		
<p>شرکت‌های آب منطقه‌ای و سازمان آب و برق خوزستان مجازند از محل منابع داخلی خود و بخشی از اعتبارات طرح‌های تعادل‌بخشی و تغذیه مصنوعی در قالب وجوه اداره شده نسبت به تأمین هزینه‌های خرید و نصب کنتورهای حجمی و هوشمند چاه‌های آب کشاورزی مجاز اقدام کرده و به‌صورت اقساطی با روشی که توسط دستگاه اجرائی مربوطه تعیین می‌شود، اصل و کارمزد این تسهیلات را از صاحبان این چاه‌ها دریافت کنند. صد درصد (۱۰۰٪) اقساط وصولی برای اجرای طرح‌های احیاء و تعادل‌بخشی منابع آب زیرزمینی در اختیار شرکت‌های آب منطقه‌ای استان‌ها و سازمان آب و برق خوزستان قرار می‌گیرد.</p>	و		<p>شرکت‌های آب منطقه‌ای و سازمان آب و برق خوزستان مجازند از محل منابع داخلی خود و بخشی از اعتبارات طرح‌های تعادل‌بخشی و تغذیه مصنوعی در قالب وجوه اداره‌شده نسبت به تأمین هزینه‌های خرید و نصب کنتورهای حجمی و هوشمند چاه‌های آب کشاورزی مجاز اقدام کرده و به‌صورت اقساطی با روشی که توسط دستگاه اجرائی مربوطه تعیین می‌شود، اصل و کارمزد این تسهیلات را از صاحبان این چاه‌ها دریافت کنند. صددرصد (۱۰۰٪) اقساط وصولی برای اجرای طرح‌های احیاء و تعادل‌بخشی منابع آب زیرزمینی در اختیار شرکت‌های آب منطقه‌ای استان‌ها و سازمان آب و برق خوزستان قرار می‌گیرد.</p>	ج	
<p>دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزشی و پژوهشی و پارک‌های علم و فناوری اجازه داده می‌شود با تصویب هیئت‌های امنای خود تا سقف عملکرد درآمد اختصاصی سال ۱۳۹۷ نسبت به اخذ تسهیلات از بانک‌ها از محل توثیق اموال در اختیار خود اقدام کنند و در جهت تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود و با اولویت احداث خوابگاه‌های متاهلین موضوع بند «پ» ماده (۱۰۳) قانون برنامه ششم توسعه استفاده و نسبت به بازپرداخت اقساط از محل درآمد اختصاصی خود اقدام کنند. صندوق‌های رفاه دانشجویان مکلفند نسبت به پیش‌بینی اعتبار لازم در فعالیت‌های خود به‌منظور پرداخت یارانه سود و کارمزد احداث خوابگاه‌های متاهلین اقدام کنند.</p>	الف	۹	<p>به دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزشی و پژوهشی و پارک‌های علم و فناوری اجازه داده می‌شود با تصویب هیئت‌های امنای خود تا سقف عملکرد درآمد اختصاصی سال ۱۳۹۸ نسبت به اخذ تسهیلات از بانک‌ها از محل توثیق اموال در اختیار خود اقدام کنند و در جهت تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود و با اولویت احداث خوابگاه‌های متاهلین موضوع بند «پ» ماده (۱۰۳) قانون برنامه ششم توسعه استفاده و نسبت به بازپرداخت اقساط از محل درآمد اختصاصی خود اقدام کنند. صندوق‌های رفاه دانشجویان مکلفند</p>	الف	۹

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹		
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره
			نسبت به پیش‌بینی اعتبار لازم در فعالیت‌های خود به‌منظور پرداخت بارانه سود و کارمزد با اولویت احداث خوابگاه‌های متاهلین اقدام کنند. دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی و فناوری اعم از دولتی و غیردولتی نیز می‌توانند با رعایت مفاد این بند، از تسهیلات بانکی برای خرید تجهیزات صرفاً تخصصی و به‌روزرسانی آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های خود استفاده نمایند.		
به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می‌شود به‌منظور ساماندهی و بهینه‌سازی کاربری بخشی از املاک و فضاهای آموزشی، ورزشی و تربیتی خود و با رعایت ملاحظات آموزشی و تربیتی، نسبت به احداث، بازسازی و بهره‌برداری از آن‌ها اقدام کند. تغییر کاربری موضوع این بند به پیشنهاد شورای آموزش و پرورش استان و تصویب کمیسیون ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۲۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن صورت می‌گیرد و از پرداخت کلیه عوارض شامل تغییر کاربری، نقل و انتقال املاک، اخذ گواهی بهره‌برداری، احداث، تخریب، بازسازی و سایر عوارض شهرداری معاف می‌باشد.	د		به وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اجازه داده می‌شود به‌منظور ساماندهی و بهینه‌سازی کاربری بخشی از املاک و فضاهای آموزشی، ورزشی و تربیتی خود و با رعایت ملاحظات آموزشی و تربیتی، نسبت به احداث، بازسازی و بهره‌برداری از آن‌ها اقدام کند. تغییر کاربری موضوع این بند به ترتیب به پیشنهاد شورای آموزش و پرورش استان و همچنین هیئت امنای هر دانشگاه و تصویب کمیسیون ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب ۲۲/۱۲/۱۳۵۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن صورت می‌گیرد و از پرداخت کلیه عوارض شامل تغییر کاربری، نقل و انتقال املاک، اخذ گواهی بهره‌برداری، احداث، تخریب، بازسازی و سایر عوارض شهرداری معاف می‌باشد. پهنه‌های بزرگ از جمله پردیس‌های دانشگاهی مشمول مفاد این بند نمی‌شوند.	د	
در راستای تحقق ماده (۷۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) و در جهت اجرای اصل سی‌ام (۳۰) قانون اساسی، آستان قدس رضوی و آن دسته از	ن		در راستای تحقق ماده (۷۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) و در جهت اجرای اصل سی‌ام (۳۰) قانون اساسی، آستان	ط	

وضعیت اعتبارات ملکی دارایی های سرمایه ای

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹		
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره
<p>مؤسسات و بنگاه های اقتصادی زیرمجموعه نیروهای مسلح و ستاد اجرائی فرمان حضرت امام (ره) به استثنای مواردی که اذن صریح ولی فقیه مبنی بر عدم پرداخت مالیات و یا نحوه تسویه آن را دارند، موظفند نسبت به واریز مالیات خود به خزانه موضوع ردیف ۱۱۰۱۱۲ اقدام کنند. معادل درآمد واریزی از محل ردیف های هزینه ای مربوط، صرف توسعه عدالت آموزشی، نوسازی، مقاوم سازی و خرید تجهیزات برای مدارس روستایی و مناطق محروم می شود.</p>			<p>قدس رضوی و آن دسته از مؤسسات و بنگاه های اقتصادی زیرمجموعه نیروهای مسلح و ستاد اجرائی فرمان حضرت امام (ره) به استثنای مواردی که اذن صریح ولی فقیه مبنی بر عدم پرداخت مالیات و یا نحوه تسویه آن را دارند، موظفند نسبت به واریز مالیات خود به خزانه موضوع ردیف های ۱۱۰۱۱۱ و ۱۱۰۱۱۲ اقدام کنند. معادل درآمد واریزی از محل ردیف های هزینه ای مربوط، صرف توسعه عدالت آموزشی، نوسازی، مقاوم سازی و خرید تجهیزات برای مدارس روستایی و مناطق محروم می شود.</p>		
<p>شرکت های بیمه ای مکلفند مبلغ سه هزار میلیارد (۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از اصل حق بیمه شخص ثالث دریافتی را طی جدولی که بر اساس فروش بیمه (پرتفوی) هر یک از شرکت ها تعیین و به تصویب شورای عالی بیمه می رسد به صورت هفتگی به درآمد عمومی ردیف ۱۶۰۱۱۱ جدول شماره (۵) این قانون نزد خزانه داری کل کشور واریز کنند. وجوه واریزی شرکت های بیمه موضوع این بند به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی محسوب می شود. منابع حاصله در اختیار سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای کشور، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سازمان اورژانس کشور قرار می گیرد تا در ردیف های مربوط به این دستگاه ها در جدول شماره (۷) این قانون در امور منجر به کاهش تصادفات و مرگومیر، هزینه شود. بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف به نظارت بر اجرای این بند است. سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای کشور، نیروی انتظامی و سازمان اورژانس کشور موظفند گزارش عملکرد خود را هر سه ماه یک بار از نحوه هزینه وجوه مذکور به بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران گزارش کنند.</p>	الف	۱۰	<p>شرکت های بیمه ای مکلفند مبلغ سه هزار میلیارد (۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از اصل حق بیمه شخص ثالث دریافتی را طی جدولی که بر اساس فروش بیمه (پرتفوی) هر یک از شرکت ها تعیین و به تصویب شورای عالی بیمه می رسد به صورت هفتگی به درآمد عمومی ردیف ۱۶۰۱۱۱ جدول شماره (۵) این قانون نزد خزانه داری کل کشور واریز کنند. وجوه واریزی شرکت های بیمه موضوع این بند به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی محسوب می شود. منابع حاصله در اختیار سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای کشور، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سازمان اورژانس کشور قرار می گیرد تا در ردیف های مربوط به این دستگاه ها در جدول شماره (۷) این قانون در امور منجر به کاهش تصادفات و مرگومیر، هزینه شود. بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف به نظارت بر اجرای این بند است.</p>	الف	۱۰

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹		
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره
در اجرای ماده (۱۱۰) قانون برنامه ششم توسعه، نیروهای مسلح مکلفند کمک‌هزینه مسکن کارکنان ساکن در خانه‌های سازمانی را از حقوق ماهانه آنان کسر و به حساب خزانه‌داری کل کشور موضوع ردیف ۱۶۰۱۸۴ جدول شماره (۵) این قانون واریز کنند. دولت مکلف است وجوه واریزی را در ردیف‌های نیروهای مسلح برای هزینه‌های تعمیر و نگهداری خانه‌های سازمانی اختصاص دهد.	ج	۱۱	در اجرای ماده (۱۱۰) قانون برنامه ششم توسعه، نیروهای مسلح مکلفند کمک‌هزینه مسکن کارکنان ساکن در خانه‌های سازمانی را از حقوق ماهانه آنان کسر و به حساب خزانه‌داری کل کشور موضوع ردیف ۱۶۰۱۸۴ جدول شماره (۵) این قانون واریز کنند. دولت مکلف است وجوه واریزی را در ردیف‌های نیروهای مسلح برای هزینه‌های تعمیر و نگهداری خانه‌های سازمانی اختصاص دهد.	ج	۱۱
به‌منظور تکمیل یا احداث مجتمع‌های اداری شهرستان‌ها، استانداران موظفند پیشنهاد فروش ساختمان‌های ملکی دستگاه‌های اجرائی مستقر در شهرستان‌های استان را به‌استثنای انفال و موارد مندرج در اصل هشتاد و سوم (۸۳) قانون اساسی با رعایت قوانین و مقررات مربوطه به شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان ارائه و پس از تصویب و فروش، درآمد حاصل را به ردیف درآمد عمومی ۲۱۰۲۰۱ این قانون نزد خزانه‌داری کل کشور واریز کنند. درآمد حاصله پس از مبادله موافقت‌نامه، صرف تکمیل یا احداث مجتمع اداری همان شهرستان‌ها می‌شود. شمول این حکم در مورد دستگاه‌های زیر نظر مقام معظم رهبری منوط به اذن ایشان است.	د	۱۲	به‌منظور تکمیل یا احداث مجتمع‌های اداری شهرستان‌ها، استانداران موظفند پیشنهاد فروش ساختمان‌های ملکی دستگاه‌های اجرائی مستقر در شهرستان‌های استان را به‌استثنای انفال و موارد مندرج در اصل هشتاد و سوم (۸۳) قانون اساسی با رعایت قوانین و مقررات مربوطه به شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان ارائه و پس از تصویب و فروش، درآمد حاصل را به ردیف درآمد عمومی ۲۱۰۲۰۱ این قانون نزد خزانه‌داری کل کشور واریز کنند. درآمد حاصله پس از مبادله موافقت‌نامه، صرف تکمیل یا احداث مجتمع اداری همان شهرستان‌ها می‌شود.	ج	۱۲
			۱- دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه ششم توسعه مکلفند تا پایان خرداد ماه سال ۱۳۹۹، اطلاعات ساختمان‌ها، فضاهای اداری، غیراداری و سایر اموال و دارایی‌های غیرمنقول را در سامانه جامع اموال دستگاه‌های اجرایی (سادا) تکمیل کنند. تخصیص اعتبارات طرح‌های تعمیرات اساسی و ماشین‌آلات و تجهیزات در سال ۱۳۹۹ منوط به ثبت اطلاعات	د	

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹		
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره
	-		<p>موضوع این بند است. استانداری‌ها مکلفند ضمن صحت‌سنجی اطلاعات استانی موضوع این بند، با همکاری با دستگاه اجرایی استانی نسبت به ارائه پیشنهاد مولدسازی دارایی‌های مازاد به وزارت امور اقتصادی و دارایی اقدام نمایند. شرکت‌های دولتی مکلفند پیشنهاد مولدسازی اموال غیرمنقول دولتی در اختیار را با اخذ مجوز هیئت وزیران و اموال متعلق به شرکت را به مجمع عمومی سالیانه در سال ۱۳۹۹ ارائه نمایند. مجمع عمومی شرکت‌های موضوع این بند موظفند تصمیمات لازم را در خصوص مولدسازی دارایی‌ها اتخاذ نمایند.</p> <p>۴- سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است پنجاه (۵۰٪) درصد از مبالغ واریزی فوق را بابت افزایش تخصیص اعتبارات این قانون، تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیمه‌تمام پیوست شماره (۱) و استانی از محل ردیف ۵۳۰۰۰۰-۴۷ جدول شماره (۹) این قانون ابلاغ نماید.</p>		
	الف	۱۳	<p>اجازه می‌شود از محل تنخواه‌گردان موضوع بند (م) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) اقدامات زیر صورت پذیرد:</p> <p>۱- پرداخت پنج هزار میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به جمعیت هلال‌احمر جمهوری اسلامی ایران و دو هزار میلیارد (۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در قالب اعتبارات هزینه‌ای و تملك دارایی‌های سرمایه‌ای</p>	الف	۱۳
شرکت‌های تولید نیروی برق حرارتی دولتی و شرکت‌های برق منطقه‌ای مکلفند منابع تعیین‌شده در بودجه مصوب سالانه خود را پس از گردش خزانه به ترتیب به شرکت	الف	۱۵	<p>شرکت‌های تولید نیروی برق حرارتی دولتی و شرکت‌های برق منطقه‌ای مکلفند منابع تعیین‌شده در بودجه مصوب سالانه خود را پس از گردش خزانه به ترتیب</p>	الف	۱۵

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹		
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره
مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی و شرکت توانیر بابت رد دیون و یا سرمایه‌گذاری (احداث) در توسعه نیروگاه حرارتی و توسعه شبکه انتقال کشور پرداخت کنند.			به شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی و شرکت توانیر بابت رد دیون و یا سرمایه‌گذاری (احداث) در توسعه نیروگاه حرارتی و توسعه شبکه انتقال کشور پرداخت کنند.		
	-		شرکت تولید مواد اولیه و سوخت هسته‌ای ایران مکلف است جهت توسعه و تسریع در اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، مواد معدنی و محصولات جانبی همراه با مواد پرتوزا را مطابق با قوانین و مقررات به فروش رسانده و درآمد حاصل از آن را پس از کسر هزینه‌ها (شامل قیمت تمام شده کالا و خدمات فروش رفته، اداری- عمومی و توزیع و فروش) مطابق بودجه سالانه آن شرکت جهت سرمایه‌گذاری در طرح‌ها و ردیف‌های تملک سرمایه‌ای جهت خرید کیک زرد با منشأ داخلی یا خارجی و یا تملک سهام معادن پرتوزا و شرکت‌های مرتبط با چرخه سوخت بر اساس موافقتنامه‌های مبادله شده با سازمان برنامه و بودجه هزینه نماید.	ج	
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است از طریق بانک‌های عامل با هماهنگی و معرفی بسیج سازندگی نسبت به اختصاص مبلغ پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل منابع سپرده‌های قرض‌الحسنه و عادی بانک‌ها برای پرداخت به تعداد یکصد هزار نفر جهت ایجاد نیروگاه خورشیدی پنج کیلوواتی در روستاها و حاشیه شهرها و مناطق محروم به ازای هر نفر پانصد میلیون (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال با بازپرداخت شصت‌ماهه و نرخ چهار درصد (۴٪) اقدام کند. مابه‌التفاوت نرخ سود تا سقف هزار میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال	ی		بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است از طریق بانک‌های عامل با هماهنگی و معرفی بسیج سازندگی نسبت به اختصاص مبلغ پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل منابع سپرده‌های قرض‌الحسنه و عادی بانک‌ها برای پرداخت به تعداد یکصد هزار نفر جهت ایجاد نیروگاه خورشیدی پنج کیلوواتی در روستاها و حاشیه شهرها و مناطق محروم به ازای هر نفر پانصد میلیون (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال با بازپرداخت شصت‌ماهه و	ه	۱۶

وضعیت اعتبارات ملگ دارایی های سرمایه ای

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹		
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره
<p>نسبت به نرخ مصوب شورای پول و اعتبار از محل منابع بند «الف» تبصره (۱۸) این قانون پرداخت می شود.</p> <p>مسئولیت نصب و راه اندازی این نیروگاه ها به صورت رایگان برعهده سازمان بسیج مستضعفین است.</p> <p>استفاده از تسهیلات این بند منوط به ارائه قرارداد خرید تضمینی برق از سوی شرکت تابعه وزارت نیرو است.</p>			<p>نرخ چهاردرصد (۴٪) اقدام کند. مابه التفاوت نرخ سود تا سقف هزار میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال نسبت به نرخ مصوب شورای پول و اعتبار از محل منابع بند «الف» تبصره (۱۸) این قانون پرداخت می شود. مسئولیت نصب و راه اندازی این نیروگاه ها به صورت رایگان برعهده سازمان بسیج مستضعفین می باشد. استفاده از تسهیلات این بند منوط به ارائه قرارداد خرید تضمینی برق از سوی شرکت تابعه وزارت نیرو است.</p>		
<p>در راستای اجرای ماده (۶۲) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، دولت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف به تأمین تسهیلات لازم برای هدف قانون مبنی بر تأمین مسکن یکصد هزار نفر می باشند و یارانه سود تسهیلات از از ردیف ۱۳۱۶۰۰ جدول شماره (۷) تأمین می شود.</p>	د	۱۷	<p>دولت مجاز است از طریق سازمان های توسعه ای به منظور ایجاد اشتغال و رونق تولید و در راستای توسعه سرمایه گذاری در عرصه های مختلف اقتصادی و زیربنایی و در اجرای مواد قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه با رعایت قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی نسبت به اجرای طرح های سرمایه گذاری، زیرساختی و نوسازی صنایع با در نظر گرفتن مزیت های منطقه ای و آمایش سرزمین با اولویت مناطق کمتر توسعه یافته و محروم با به کارگیری ابزارهای متنوع تأمین منابع مالی (منابع داخلی سازمان های توسعه ای، وجوه حاصل از واگذاری شرکتهای وابسته به سازمان های توسعه ای تسهیلات بانکی و تأمین مالی خارجی (فاینانس) موضوع بند «الف» تبصره (۳) این قانون) اقدام کند.</p>	د	۱۷
<p>ماده (۲۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، دستگاه های اجرائی مکلفند از محل منابع بودجه کل کشور و دارایی های خود تمهیدات لازم را برای اجرای طرح جدید، نیمه تمام و آماده بهره برداری و در حال بهره برداری از طریق انعقاد قرارداد با</p>		۱۹	<p>در اجرای ماده (۲۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، دستگاه های اجرائی مکلفند از محل منابع بودجه کل کشور و دارایی های خود تمهیدات لازم را برای اجرای طرح های جدید، نیمه تمام و</p>		۱۹

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹		
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره
<p>بخشهای خصوصی، تعاونی و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها با اولویت بخشهای خصوصی و تعاونی فراهم کنند.</p> <p>۱- به دولت اجازه داده می‌شود تا ده درصد (۱۰٪) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این قانون را کسر و به‌ردیف شماره -۵۵۰۰۰۰ واریز کند تا با اعتبار مصوب طرح‌ها و زیر طرح‌های مندرج در قسمت دوم پیوست شماره (۱) این قانون، در قالب یارانه سود، وجوه اداره شده و یا کمک، برای قراردادهای مذکور اختصاص دهد.</p> <p>بخش‌های خصوصی، تعاونی و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها می‌توانند تأمین مالی را از طریق روش‌هایی چون تأمین مالی خارجی (موضوع بند «الف» تبصره (۳) این قانون)، منابع بانکی، بازار سرمایه و تسهیلات ریالی و ارزی صندوق توسعه ملی (با رعایت قوانین و مقررات موضوعه) انجام دهند.</p> <p>۳- دولت می‌تواند در احداث، توسعه و بهره‌برداری از حوزه‌های سلامت، آموزش و تحقیقات و فرهنگ موضوع تبصره (۲) بند «ج» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و همچنین در اجرای طرح‌های بنگاه‌ها و فعالیت‌های گروه سه ماده (۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) با استفاده از روش مشارکت عمومی - خصوصی از ظرفیت این تبصره با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) استفاده کند.</p> <p>۴- شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان تا سقف ده درصد (۱۰٪) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان را برای طرح‌های جدید استانی اختصاص دهد و برای طرح‌های جدید بیش از سقف تعیین شده صرفاً از طریق سازوکار مشارکت عمومی - خصوصی مجاز می‌باشد. خرید محصول</p>			<p>آماده بهره‌برداری و در حال بهره‌برداری اعم از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با منابع عمومی و اختصاصی و طرح‌های شرکت‌های دولتی با منابع داخلی از طریق انعقاد قرارداد مشارکت عمومی - خصوصی با بخش‌های خصوصی، تعاونی و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها با اولویت بخش‌های خصوصی و تعاونی فراهم کنند.</p> <p>۱- به دولت اجازه داده می‌شود تا ده درصد (۱۰٪) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این قانون را کسر و به‌ردیف شماره -۵۵۰۰۰۰-۳۸ واریز کند تا با اعتبار مصوب طرح‌ها و زیر طرح‌های مندرج در قسمت دوم پیوست شماره (۱) این قانون، در قالب یارانه سود، وجوه اداره شده و یا کمک، برای قراردادهای مذکور اختصاص دهد. جابه‌جایی اعتبارات، طرح‌ها و زیر طرح‌های مندرج در قسمت دوم پیوست شماره (۱) این قانون و اولویت‌بندی آن‌ها توسط سازمان برنامه و بودجه کشور انجام می‌شود. نحوه توزیع اعتبارات پروژه‌های استانی توسط شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان تعیین می‌شود.</p> <p>بخش‌های خصوصی، تعاونی و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها می‌توانند تأمین مالی را از طریق روش‌هایی چون تأمین مالی خارجی (موضوع بند «الف» تبصره (۳) این قانون)، منابع بانکی، بازار سرمایه و تسهیلات ریالی و ارزی صندوق توسعه ملی (با رعایت قوانین و مقررات موضوعه) انجام دهند.</p>		

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹		
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره
طرح‌های مشارکتی از محل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و هزینه‌ای استان برای طرح‌های استانی مصوب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان امکان‌پذیر است.			<p>۳- دولت می‌تواند در احداث، توسعه و بهره‌برداری از حوزه‌های سلامت، آموزش و تحقیقات و فرهنگ موضوع تبصره (۲) بند «ج» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و همچنین در اجرای طرح‌های بنگاه‌ها و فعالیت‌های گروه سه ماده (۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) با استفاده از روش مشارکت عمومی - خصوصی از ظرفیت این تبصره با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) استفاده کند.</p> <p>۴- شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان تا سقف ده درصد (۱۰٪) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان را برای طرح‌های جدید استانی اختصاص دهد و برای طرح‌های جدید بیش از سقف تعیین شده صرفاً از طریق سازوکار مشارکت عمومی - خصوصی مجاز می‌باشد. خرید محصول طرح‌های مشارکتی از محل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و هزینه‌ای استان طرح‌های استانی مصوب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان امکان‌پذیر می‌باشد.</p> <p>۷- در پروژه‌های بزرگراهی و راه اصلی و همچنین حمل‌ونقل ریلی (راه‌آهن) استفاده از قرارداد مشارکت در احداث، نگهداری، بهسازی، بازسازی و بهره‌برداری با اخذ عوارض از کاربران امکان‌پذیر است.</p> <p>۸- درآمد حاصل از حق اشتراک پروژه‌های مشارکتی آب در اجرای ماده (۶۳) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت به سرمایه‌گذار تعلق خواهد گرفت.</p>		

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹		
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره
			<p>۹- دستگاه اجرایی مجاز است هزینه مطالعات و تهیه گزارش‌های مورد نیاز برای فراخوان و ظرفیت‌سازی توسعه مشارکت را از محل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و سایر منابع خود تأمین نموده و همچنین مجاز است بخشی از هزینه‌های آماده‌سازی پروژه برای فراخوان مشارکت را در اسناد فراخوان اعلام نماید تا سرمایه‌گذار در الگوی مالی خود، لحاظ و پرداخت کند.</p> <p>۱۰- تغییر کاربری اصلی پروژه‌هایی که با تغییر شرایط، توجیه اولیه خود را از دست داده‌اند با اخذ موافقت سازمان برنامه و بودجه کشور و رعایت مقررات ذی‌ربط امکان‌پذیر می‌باشد.</p> <p>۱۱- دستگاه اجرایی ملی مجاز است برای پروژه‌های ملی یا ملی استانی شده که در موقعیت جغرافیایی یک استان واقع شده‌اند با درخواست استاندار، وظایف و اختیارات فرایند اجرایی مشارکت عمومی - خصوصی پروژه اعم از فرایند ارجاع کار و انعقاد قرارداد را به دستگاه اجرائی تابع استانی تفویض نماید. استاندار راهبری اجرای مشارکت عمومی - خصوصی پروژه‌های مذکور را بر عهده دارد.</p>		
<p>در اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد موضوع بند «پ» ماده (۷) قانون برنامه ششم توسعه: ۴- دستگاه اجرایی مجاز است از صرفه‌جویی‌های حاصل از تفاضل بین قیمت تمام‌شده مورد توافق در تفاهم‌نامه‌های منعقد و هزینه‌های قطعی فعالیت یا محصول در همان دوره تفاهم‌نامه، مشروط به تأیید عملکرد مطلوب توسط سازمان برنامه و بودجه کشور و در سقف تخصیص</p>	ج	۲۰	<p>در اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد موضوع بند «پ» ماده (۷) قانون برنامه ششم توسعه:</p> <p>۶- دستگاه اجرایی مجاز است از صرفه‌جویی‌های حاصل از تفاضل بین قیمت تمام‌شده مورد توافق در تفاهم‌نامه‌های منعقد و هزینه‌های قطعی</p>	ج	۲۰

وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

قانون بودجه سال ۱۳۹۸			لایحه بودجه سال ۱۳۹۹		
شرح	بند	تبصره	شرح	بند	تبصره
<p>اعتبار، پنجاه درصد (۵۰٪) را به منظور ایجاد انگیزه در کارکنان واحد مجری در قالب پرداخت‌های غیرمستمر و ارتقای کیفی خدمات و محصولات بر اساس دستورالعمل ابلاغی سازمان‌های برنامه و بودجه کشور و اداری و استخدامی کشور و پنجاه درصد (۵۰٪) دیگر را برای افزایش اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دستگاه‌های ذی‌ربط و مازاد بر سقف تخصیص اعتبارات مصوب کمیته تخصیص اعتبارات موضوع ماده (۳۰) قانون برنامه و بودجه کشور، هزینه کند.</p>			<p>فعالیت یا محصول در همان دوره تفاهم‌نامه، مشروط به تأیید عملکرد مطلوب توسط سازمان برنامه و بودجه کشور و در سقف تخصیص اعتبار، پنجاه درصد (۵۰٪) را به منظور ایجاد انگیزه در کارکنان واحد مجری در قالب پرداخت‌های غیرمستمر و ارتقای کیفی خدمات و محصولات بر اساس دستورالعمل ابلاغی سازمان‌های برنامه و بودجه کشور و اداری و استخدامی کشور و پنجاه درصد (۵۰٪) دیگر را برای افزایش اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دستگاه‌های ذی‌ربط و مازاد بر سقف تخصیص اعتبارات مصوب کمیته تخصیص اعتبارات موضوع ماده (۳۰) قانون برنامه و بودجه کشور، هزینه کند.</p>		
-			<p>۱- در راستای اجرای کامل حسابداری تعهدی، مهلت تعهد و پرداخت اعتبارات هزینه‌ای و تملك دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی اعم از این‌که از محل منابع بودجه عمومی یا اختصاصی تأمین شده و تا پایان سال مالی توسط خزانه‌داری کل کشور به حساب‌های مربوطه دستگاه‌های ذی‌ربط واریز گردیده باشند، تا پایان همان سال می‌باشد. مانده وجوه مصرف نشده پایان سال به سال بعد منتقل و در راستای موافقت‌نامه مربوطه تا پایان سال جدید قابل مصرف خواهد بود. وجوهی که طی این مهلت به مصرف نرسیده باشد، حداکثر ظرف مدت بیست روز (۲۰ فروردین‌ماه) به خزانه واریز می‌شود.</p>	۵	

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

۳- وضعیت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور

۳-۱- وضعیت ارقام کلان اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

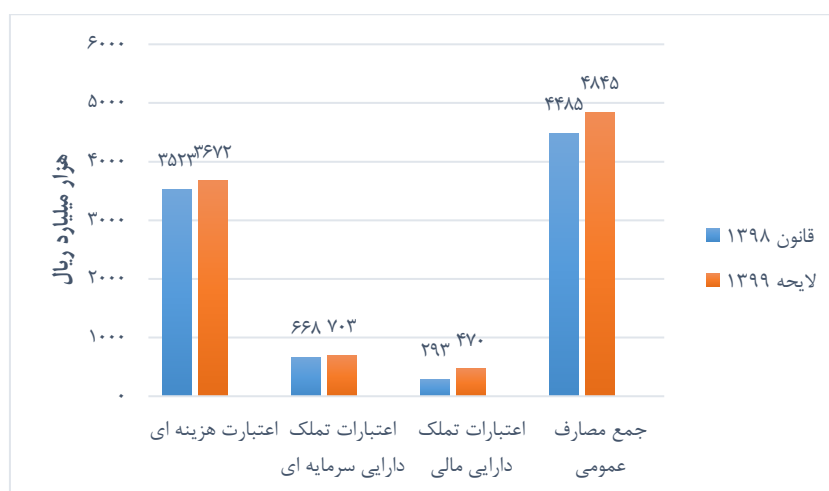
مصارف عمومی کشور در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کشور در تراز با منابع عمومی آن، بالغ بر ۴۸۴۶ هزار میلیارد ریال است. در چارچوب لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور، سرجمع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای اعم از عمومی و خصوصی (بودجه عمومی دولت)، برابر با ۸۵۵/۱ هزار میلیارد ریال برآورد شده است که سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی بالغ بر ۷۰۳ هزار میلیارد و از محل درآمد اختصاصی بالغ بر ۱۵۱ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است.

اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ (بالغ بر ۷۰۳ هزار میلیارد ریال) نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ (بالغ بر ۶۶۸ هزار میلیارد ریال) رشد ۶ درصدی داشته است. همچنین سهم این اعتبارات نسبت به منابع عمومی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، ۱۴/۵ درصد است که نسبت به قانون بودجه سال گذشته با کاهش ۴٪ درصدی مواجه بوده است؛ یکی از مهم‌ترین دلایل این کاهش، چسبندگی بالای بودجه جاری کشور است که در شرایط تحریمی به‌صورت شدیدتری فشار کمبود منابع را متوجه بودجه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای می‌کند.

جدول ۲: مصارف عمومی دولت در قانون ۱۳۹۸ و لایحه ۱۳۹۹ (ارقام به میلیون ریال)

عنوان مصارف	قانون ۱۳۹۸	لایحه ۱۳۹۹	رشد (درصد)
اعتبارات هزینه‌ای	۳,۵۲۳,۷۵۹,۱۰۳	۳,۶۷۲,۳۱۹,۲۴۹	۴.۲
اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۶۶۸,۵۷۲,۶۵۶	۷۰۳,۶۴۸,۸۱۷	۶
اعتبارات تملک دارایی مالی	۲۹۳,۴۷۹,۳۹۵	۴۷۰,۰۰۰,۰۰۰	۶۲
جمع مصارف عمومی دولت	۴,۴۸۵,۸۱۱,۱۵۴	۴,۸۴۵,۹۶۸,۰۶۶	۸

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

نمودار ۱: مصارف عمومی کشور در قانون ۱۳۹۸ و لایحه ۱۳۹۹

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

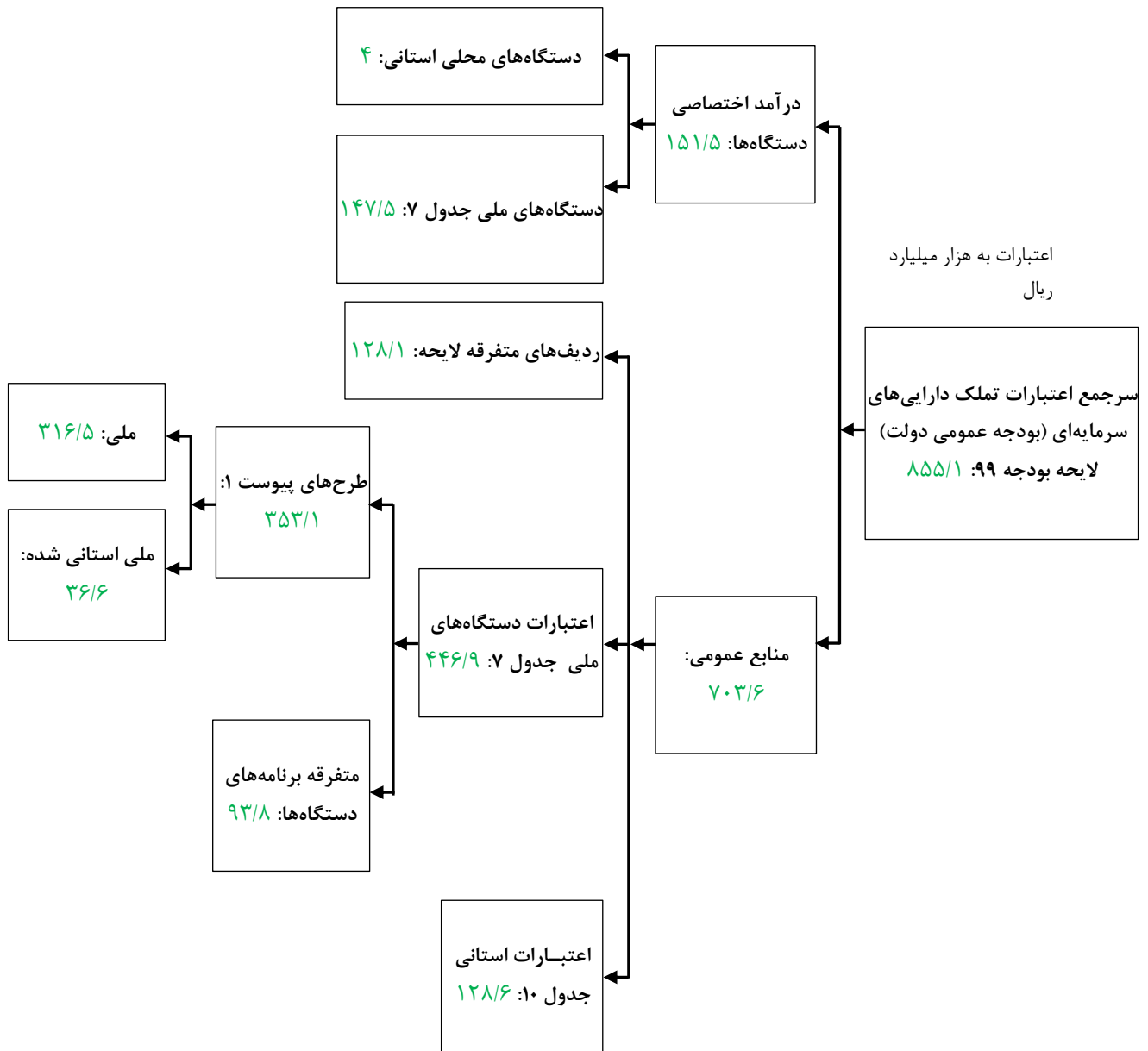
جدول ۳: سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از منابع عمومی دولت

رشد (درصد)	لایحه ۱۳۹۹	قانون ۱۳۹۸	شرح
-۲	۱۴.۵	۱۴.۹	سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از منابع عمومی دولت

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

همان‌طور که اشاره شد، در چارچوب لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور، سرجمع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در بودجه عمومی دولت اعم مصارف عمومی و اختصاصی، برابر با ۸۵۵/۱ هزار میلیارد ریال برآورد شده است که شامل ۴۴۶/۹ هزار میلیارد ریال اعتبارات منابع عمومی «دستگاه‌های اجرایی ملی»، ۱۲۸/۶ هزار میلیارد ریال اعتبارات «دستگاه‌های اجرایی محلی در استان‌ها»، ۱۵۱/۵ هزار میلیارد ریال اعتبارات «اختصاصی دستگاه‌های اجرایی» و ۱۲۸/۱ هزار میلیارد ریال اعتبارات «ردیف‌های متفرقه» است. اعتبارات منابع عمومی «دستگاه‌های اجرایی ملی» در لایحه، شامل ۳۵۳/۱ هزار میلیارد ریال اعتبارات ردیف‌های مندرج در پیوست شماره یک و ۹۳/۸ هزار میلیارد ریال ردیف‌های متفرقه برای دستگاه‌های مزبور است. اعتبارات «اختصاصی دستگاه‌های اجرایی» لایحه شامل ۱۴۷/۵ هزار میلیارد ریال به‌طور مشخص برای دستگاه‌های اجرایی ملی و ۴ هزار میلیارد ریال برای دستگاه‌های اجرایی محلی در استان‌ها (جدول ۱۰) است. لازم به ذکر است که اعتبارات اختصاصی دستگاه‌های اجرایی تحت عنوان سایر منابع در موافقت‌نامه‌های طرح‌های عمرانی پیش‌بینی و تخصیص می‌یابد.

اعتبار مصوب دستگاه‌های اجرایی ملی در پیوست یک (۳۵۳/۱ هزار میلیارد ریال) به ۲۵۶۶ طرح تملک دارایی سرمایه‌ای اختصاص یافته است. از این رقم، حدود ۳۱۶/۵ هزار میلیارد ریال در قالب طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای ۱۹۱۶ طرح «ملی» و مبلغ ۳۶/۶ هزار میلیارد ریال برای ۶۵۰ طرح «ملی استانی شده» مندرج پیوست شماره یک لایحه مزبور، برآورد شده است. از طرح‌های پیوست شماره یک تعداد ۱۵۵ طرح با اعتبار مصوب ۳۴ هزار میلیارد ریال مشمول طرح‌های قابل مشارکت با بخش خصوصی هستند. طرح‌های فوق ذیل ۱۰ امور و ۴۳ فصل برنامه تدوین شده‌اند و ۷۹۷ دستگاه اجرایی مسئولیت اجرای آن‌ها را بر عهده دارند. از مجموع ۷۰۳ هزار میلیارد ریال بودجه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، بیش از ۳۵۳ هزار میلیارد ریال مربوط به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای موجود در پیوست یک لایحه بودجه ۱۳۹۹ است که در مقایسه با قانون بودجه ۱۳۹۸، رشد ۱۵ درصدی داشته است.

نمودار ۲: طبقه‌بندی سرجمع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (بودجه عمومی دولت) (ارقام به هزار میلیارد ریال)

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

جدول ۴: سرجمع توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (بودجه عمومی دولت) (ارقام به میلیون ریال)

شرح	قانون بودجه ۹۸	لایحه بودجه ۹۹	رشد (درصد)
تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	۸۰۵,۰۳۹,۵۱۴	۸۵۵,۱۴۵,۸۹۴	۶,۲
۱-۱- منابع عمومی	۶۶۸,۵۷۲,۶۵۶	۷۰۳,۶۴۸,۸۱۷	۵,۲
۱-۱-۱- اعتبارات دستگاه‌های ملی (جدول ۷)	۴۰۳,۲۰۹,۷۶۲	۴۴۶,۹۰۳,۷۲۶	۱۰,۸
۱-۱-۱-۱- طرح‌های پیوست شماره یک	۳۰۷,۰۳۹,۹۳۲	۳۵۳,۱۲۱,۷۴۶	۱۵
۱-۱-۱-۱-۱- طرح‌های ملی	۲۵۳,۷۱۸,۹۱۴	۳۱۶,۵۴۱,۱۳۹	۲۷,۷
۱-۱-۱-۱-۲- طرح‌های ملی استانی شده	۵۳,۲۲۱,۰۱۸	۳۶,۵۸۰,۶۰۷	- ۳۱
۱-۱-۱-۲- متفرقه برنامه دستگاه‌ها	۹۶,۱۶۹,۸۳۰	۹۳,۷۸۱,۹۸۰	- ۲,۳
۱-۱-۲- ردیف‌های متفرقه (جدول ۹)	۱۳۹,۴۸۱,۶۶۳	۱۲۸,۱۰۴,۰۲۱	- ۸
۱-۱-۳- اعتبارات استانی (جدول ۱۰)	۱۲۵,۸۸۱,۲۳۱	۱۲۸,۶۴۱,۰۷۰	۲,۱
۱-۲- درآمد اختصاصی دستگاه‌ها	۱۳۶,۴۶۶,۸۵۸	۱۵۱,۴۹۷,۰۷۷	۱۱
۱-۲-۱- دستگاه‌های ملی (جدول ۷)	۱۳۱,۲۶۴,۸۳۰	۱۴۷,۴۵۹,۸۶۴	۱۲,۳
۱-۲-۲- دستگاه‌های محلی استانی	۵,۲۰۲,۰۲۸	۴۰,۳۷,۲۱۳	- ۲۲,۳

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

از منظر دیگر، اعتبارات عمرانی به سه گروه ملی، استانی و متفرقه قابل تقسیم هستند. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور، ۶۳ درصد از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مربوط به طرح‌های ملی و ملی استانی شده مندرج در پیوست شماره یک، ۱۸ درصد مربوط به ردیف‌های متفرقه و ۱۹ درصد مربوط به طرح‌های استانی است. تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی در لایحه مزبور، اعتباری حدود ۴۴۶ هزار میلیارد ریال به خود اختصاص داده‌اند که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ (۴۰۳ هزار میلیارد ریال) حدود ۱۰/۸ درصد افزایش داشته است.

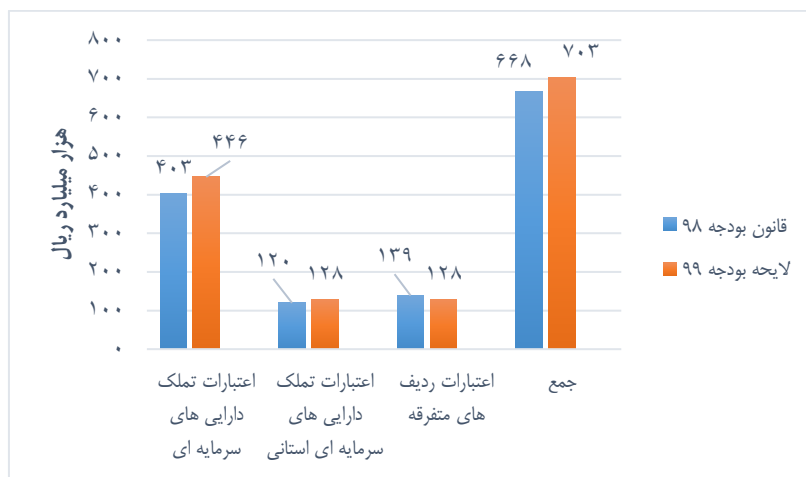
اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل درآمدهای اختصاصی که بالغ بر ۱۵۱/۵ هزار میلیارد ریال است در جدول شماره ۶ ماده واحده (برآورد اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برحسب امور، فصل) بین امور و فصول توزیع نشده و فقط در انتها سرجمع اعتبارات پیش‌بینی شده است.

اعتبارات تملک دارایی‌های استانی در این لایحه بالغ بر ۱۲۸ هزار میلیارد ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸، ۲/۱ درصد افزایش داشته است. اعتبارات عمرانی در ردیف‌های متفرقه در لایحه یاد شده بالغ بر ۱۲۸ هزار میلیارد ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ حدود ۸ درصد کاهش داشته است. جدول زیر اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای را به تفکیک ملی، استانی و متفرقه و همچنین رشد آن‌ها مطابق لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ و قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کشور نشان می‌دهد.

جدول ۵: مقایسه کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی دولت در قانون بودجه ۱۳۹۸ و لایحه بودجه ۱۳۹۹ به تفکیک اجزاء آن (ارقام به میلیون ریال)

شرح	قانون ۱۳۹۸	لایحه ۱۳۹۹	رشد (درصد)
اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی	۷۶۲,۲۰۹,۴۰۳	۴۴۶,۹۰۳,۷۲۶	۱۰,۸
اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی	۱۲۵,۸۸۱,۲۳۱	۱۲۸,۶۴۱,۰۷۰	۲,۱
اعتبارات ردیف‌های متفرقه	۱۳۹,۴۸۱,۶۶۳	۱۲۸,۱۰۴,۰۲۱	- ۸
جمع	۶۵۶,۵۷۲,۶۶۸	۸۱۷,۶۴۸,۷۰۳	۵,۲

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

نمودار ۳: مقایسه ارقام بودجه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قانون سال ۱۳۹۸ با لایحه سال ۱۳۹۹

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

لازم به ذکر است که بودجه عمومی دولت از حیث مصارف به دو بخش مصارف عمومی (شامل هزینه‌ها، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و تملک دارایی‌های مالی) و مصارف از محل درآمدهای اختصاصی دولت (هزینه‌ای - سرمایه‌ای) تقسیم می‌شود.

۳-۳- توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک امور و فصول

توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک امور و فصول، مختص اعتبارات پیوست شماره یک قوانین بودجه سنواتی است و شامل اعتبارات استانی و متفرقه (جدول ۹) نمی‌شود. پیوست شماره یک لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ به دو قسمت اعتبار طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دستگاه‌های اجرایی و طرح‌های

وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

مشارکت بخش عمومی - خصوصی موضوع تبصره ۱۹ تقسیم شده است. قسمت اول این پیوست شامل کلیه طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای اعم از ملی و ملی استانی شده و طرح‌های منتخب برای مشارکت موضوع تبصره ۱۹ است. در قسمت دوم نیز طرح‌هایی که با توجه به تبصره ۱۹ لایحه ۱۳۹۹ با هماهنگی دستگاه‌های اجرایی تعیین و انتخاب شده‌اند، درج شده است. طبق جدول ۶ بیشترین میزان اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، متعلق به امور اقتصادی با ۲۵۱ هزار میلیارد ریال اعتبار است. کمترین میزان اعتبار نیز برای امور رفاه اجتماعی با ۲۲۵ میلیارد تومان است.

جدول ۶: اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک امور ده‌گانه (ارقام به میلیون ریال)

نام امور	قانون ۱۳۹۸	لایحه ۱۳۹۹	رشد (درصد)	سهم اعتبارات امور از کل اعتبارات	سهم اعتبارات امور از کل اعتبارات قانون بودجه ۹۸
امور اقتصادی	۲۱۱,۳۸۷,۹۰۱	۲۵۱,۱۶۱,۱۳۵	۱۸.۸	۵۶.۲	۵۲.۴
امور آموزش و پژوهش	۵۴,۰۷۳,۱۷۵	۵۴,۶۴۵,۳۹۵	۱.۰	۱۲.۲	۱۳.۴
امور مسکن، عمران شهری و روستایی	۵۲,۲۷۰,۴۷۰	۵۳,۹۷۵,۸۳۳	۳.۲	۱۲	۱۲.۹
امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	۲۲,۴۸۳,۰۶۳	۲۱,۱۶۹,۴۹۶	-۵.۸	۴.۷	۵.۵
امور خدمات عمومی	۱۹,۶۴۳,۶۹۹	۲۱,۹۵۶,۳۳۳	۱۱.۷	۴.۹	۴.۸
امور سلامت	۱۳,۵۵۸,۴۳۴	۱۲,۸۱۷,۱۳۵	-۵.۴	۲.۸	۳.۳
امور قضایی	۱۱,۷۷۷,۱۳۲	۱۶,۶۹۰,۳۱۲	۴۱.۷	۳.۷	۲.۹
امور دفاعی و امنیتی	۱۲,۲۰۵,۹۹۶	۹,۴۶۲,۷۳۷	-۲۲.۴	۲.۱	۳
امور محیط‌زیست	۲,۶۱۵,۶۳۰	۲,۷۷۲,۸۴۹	۶.۰	۰.۶	۰.۶
امور رفاه اجتماعی	۳,۱۹۴,۲۶۲	۲,۲۵۲,۵۰۱	-۲۹.۴	۰.۵	۰.۷
جمع	۴۰۳,۲۰۹,۷۶۲	۴۴۶,۹۰۳,۷۲۶	۱۰.۸	۱۰۰	۱۰۰

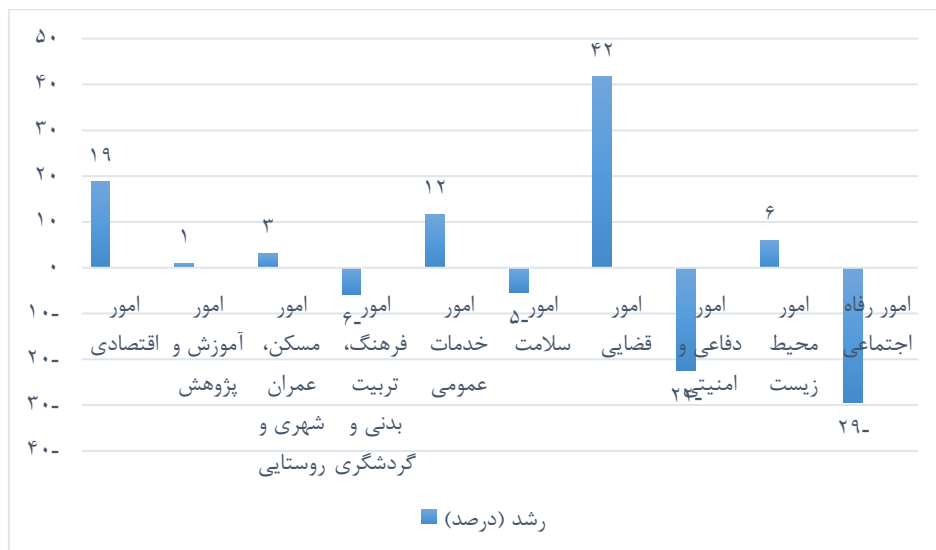
مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

همان‌گونه که از جدول ۶ و نمودار ۴ پیداست، بیشترین نسبت افزایش اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مربوط به امور قضایی با رشد ۴۱/۷ درصدی اعتبارات و پس از آن به ترتیب امور اقتصادی با رشد ۱۸/۸ درصدی، امور خدمات عمومی با رشد ۱۱/۷ درصدی، امور محیط‌زیست با رشد ۶ درصدی رشد، امور مسکن و عمران شهری با رشد ۳/۲ درصدی و امور آموزش و پژوهش با ۱ درصد رشد اعتبار نسبت به قانون بودجه ۱۳۹۸ در سمت مثبت افزایش اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قرار دارند. از سوی دیگر، امور رفاه اجتماعی

وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

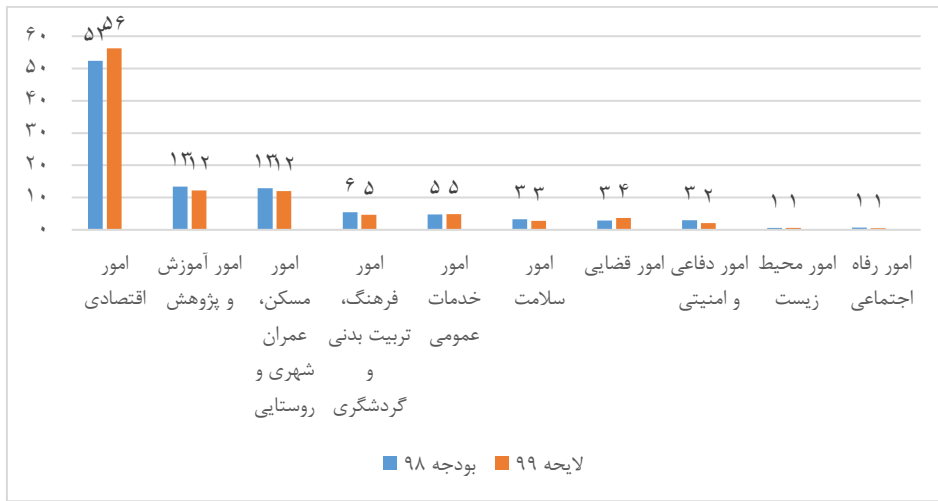
با ۲۹/۴- درصد رشد، امور دفاعی امنیتی با ۲۲/۴- درصد رشد، امور سلامت ۵/۴-، امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری با ۵/۸- درصد رشد در سمت کاهش اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قرار گرفته‌اند.

نمودار ۴: میزان رشد (درصد) اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ به تفکیک امور ده‌گانه

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

در نمودار ۵ سهم امور ده‌گانه از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در قانون ۱۳۹۸ و لایحه ۱۳۹۹ (درصد) آمده است. مطابق نمودار مزبور، سهم اعتبارات امور اقتصادی، امور قضایی و امور خدمات عمومی در لایحه بودجه ۱۳۹۹ افزایش یافته و سهم سایر امور در لایحه بودجه ۱۳۹۹ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کاهش داشته است.

نمودار ۵: سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای امور ده‌گانه از لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ و مقایسه با بودجه سال ۱۳۹۸ (درصد)

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

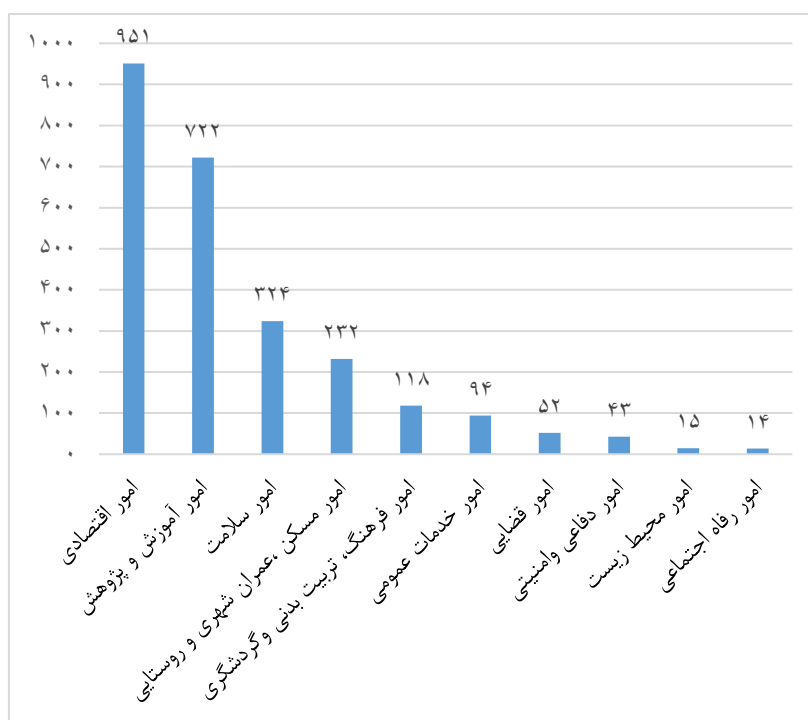
در جدول ۷ شمای کلی از تعداد طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای موجود در پیوست شماره یک لایحه بودجه ۱۳۹۹ و مقایسه آن با قانون بودجه مصوب ۱۳۹۸ و همچنین درصد تغییر این طرح‌ها نسبت به یکدیگر مورد اشاره قرار گرفته است. طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، مجموعه عملیات و خدمات مشخصی است که بر اساس مطالعات توجیهی، فنی و اقتصادی و اجتماعی توسط دستگاه اجرایی در مدت معین و با اعتبار معین برای تحقق بخشیدن به هدف‌های برنامه توسعه پنج‌ساله به صورت سرمایه‌گذاری ثابت یا مطالعه برای ایجاد دارایی سرمایه‌ای اجرا شده و منابع مورد نیاز آن از محل اعتبارات مربوط به تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تأمین می‌شود. تعداد ۲۵۶۶ طرح در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ پیش‌بینی شده است. این طرح‌ها از چند بعد قابل طبقه‌بندی هستند، به طوری که طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از بعد حوزه عملکردی به دو دسته طرح‌های ملی و طرح‌های ملی استانی شده (طرح استانی ویژه سابق) تقسیم می‌شوند. طرح ملی، مجموعه طرح‌هایی که جنبه استراتژیک داشته و از لحاظ سرمایه‌گذاری بزرگ و از نظر تکنولوژی پیچیده باشند و آثار مترتب بر اجرای آن‌ها نیز از یک منطقه فراتر رود. طرح ملی استانی شده، مجموعه‌ای از طرح‌های ملی هستند که در پیوست یک قانون بودجه به صورت استانی مشخص شده‌اند. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، از مجموع ۲۵۶۶ طرح، تعداد ۱۹۱۶ طرح ملی و ۶۵۰ طرح به صورت استانی در نظر گرفته شده است. همچنین این طرح‌ها از بعد دارا بودن سال شروع و خاتمه به دو بخش طرح‌های غیرمستمر (دارای سال شروع و خاتمه) و طرح‌های مستمر (فقط دارای سال شروع) تقسیم می‌شوند. از مجموع ۲۵۶۶ طرح در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، تعداد ۱۸۲۰ طرح به صورت غیرمستمر و ۷۴۶ طرح به صورت مستمر در نظر گرفته شده است. تعداد طرح‌های مشمول تبصره ۱۹ (مشمول مشارکت عمومی خصوصی) نیز ۱۱۵ طرح است.

وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

جدول ۷: وضعیت طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیوست شماره یک لایحه بودجه ۱۳۹۹

عنوان	قانون بودجه ۱۳۹۸	لایحه بودجه ۱۳۹۹	رشد (درصد)
تعداد کل طرح‌های پیوست شماره یک	۲,۷۴۰	۲,۵۶۶	-۶,۳
های ملی تعداد طرح	۲,۰۱۱	۱,۹۱۶	-۴,۷
تعداد طرح‌های ملی استانی شده	۸۲۹	۶۵۰	-۲۱,۵
تعداد طرح‌های مشمول تبصره ۱۹	۱۴۲	۱۱۵	-۱۹
تعداد طرح‌های غیرمستمر	۱,۹۵۶	۱,۸۲۰	-۶,۹
تعداد طرح‌های مستمر	۷۸۴	۷۴۶	-۴,۸

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

نمودار ۶: تعداد طرح‌های پیوست شماره یک لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کشور

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

در جدول ۸ توزیع اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک امور و فصول آمده است. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ جمع اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸، ۱۵ درصد رشد داشته است که در این بین امورهای قضایی، دفاعی و امنیتی و اقتصادی به ترتیب بیشترین رشد اعتبار را نسبت به سال گذشته داشته‌اند و در مقابل سرجمع اعتبارات امورهای رفاه اجتماعی، امور سلامت و فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری نسبت به مصوب سال ۱۳۹۸ کاهش داشته است. فصل مسکن با رشد ۱۱۹ درصدی، فصل پژوهش‌های پایه‌ای با رشد ۷۷/۹ درصدی، فصل حمل‌ونقل با رشد ۳۹/۲ درصدی، فصل بهداشت با رشد ۳۳/۳ درصدی، فصل توان‌بخشی با رشد ۲۹/۴ درصدی، فصل حفظ نظم و امنیت عمومی با رشد ۲۶/۵ درصدی، فصل کشاورزی و منابع طبیعی با رشد ۱۵/۸ درصدی و فصل آب با رشد ۱۱/۱ درصدی مواجه بوده‌اند.

جدول ۸: اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (پیوست یک) به تفکیک امور ده‌گانه و فصول (ارقام به میلیون ریال)

فصل	قانون ۱۳۹۸	لایحه ۱۳۹۹	(درصد) رشد
امور اقتصادی	۱۵۶,۶۲۱,۵۶۸	۱۹,۴۵۱,۴۰۰	۲۴,۱
فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات	۸۵۹,۱۰۰	۸۲۹,۴۸۰	- ۳,۴۴
فصل انرژی	۱۱,۹۰۲,۳۳۲	۱۲,۴۳۳,۰۴۸	۴,۴
فصل بازرگانی	۴۵۹,۰۰۰	۳۷۶,۹۰۰	- ۱۷,۸
فصل تحقیق و توسعه در امور اقتصادی	۱,۳۰۸,۴۰۰	۱,۴۵۵,۳۳۲	۱۱,۲
فصل حمل‌ونقل	۷۵,۰۰۵,۰۹۸	۱۰۴,۴۳۹,۰۰۰	۳۹,۲
فصل صنعت و معدن	۲,۹۳۱,۵۰۴	۲,۸۰۳,۳۶۸	- ۴,۳
فصل کشاورزی و منابع طبیعی	۱۸,۴۸۹,۰۰۷	۲۱,۴۱۶,۶۶۵	۱۵,۸
فصل منابع آب	۴۵,۶۶۷,۱۲۷	۵۰,۷۵۹,۶۰۷	۱۱,۱
امور آموزش و پژوهش	۵۲,۱۵۷,۱۷۵	۵۳,۲۸۰,۹۵۱	۲,۱
فصل آموزش عالی	۱۶,۴۰۰,۲۱۹	۱۸,۳۵۹,۴۶۴	۱۱,۹
فصل آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی	۳,۰۸۴,۷۷۴	۳,۲۱۵,۷۰۰	۴,۲
فصل آموزش و پرورش عمومی	۲۹,۱۵۷,۹۲۸	۲۸,۲۱۳,۱۰۰	- ۳,۲
فصل پژوهش‌های پایه‌ای	۴۷۳,۰۲۱	۸۴۱,۷۵۰	۷۷,۹
فصل پژوهش‌های توسعه‌ای	۲,۷۰۶,۲۱۷	۲,۶۵۰,۹۳۷	- ۲
فصل تحقیق و توسعه در امور آموزش و پژوهش	۳۳۵,۰۱۶	.	-
امور خدمات عمومی	۹,۸۴۰,۴۱۹	۹,۷۳۲,۳۰۶	- ۱
فصل اداره امور عمومی	۴,۸۰۲,۴۶۹	۵,۶۴۷,۳۱۱	۱۷,۵
فصل تحقیق و توسعه در امور خدمات عمومی	۱,۵۰۲,۵۰۰	۱,۲۲۲,۶۴۰	- ۱۸,۶
فصل خدمات مالی و مالیاتی	۱,۹۸۴,۵۰۰	۱,۷۳۷,۲۰۵	- ۱۲,۴
فصل قانون‌گذاری	۱,۵۵۰,۹۵۰	۱,۱۲۵,۱۵۰	- ۲۷,۴
امور دفاعی و امنیتی	۳,۰۱۴,۷۴۹	۳,۹۸۸,۰۳۵	۳۲,۲
فصل تحقیق و توسعه در امور دفاعی امنیتی	.	۴۶۰,۰۰۰	-

وضعیت اعتبارات تکمیل دارایی‌های سرمایه‌ای

فصل	قانون ۱۳۹۸	لایحه ۱۳۹۹	(درصد) رشد
فصل حفظ نظم و امنیت عمومی	۲,۱۹۶,۶۸۸	۲,۷۷۹,۷۰۷	۲۶,۵
فصل دفاع	۸۱۸,۰۶۱	۷۴۸,۳۲۸	- ۸,۵
امور رفاه اجتماعی	۸۹۷,۱۰۲	۸۰۰,۵۰۱	- ۱۰,۷
فصل امداد و نجات	۶۷,۰۰۰	۴۵,۰۰۰	- ۳۲,۸
فصل تحقیق و توسعه در امور رفاه اجتماعی	۰	۲,۴۰۰	-
فصل توان‌بخشی	۱۱۳,۰۰۰	۱۴۶,۰۰۰	۲۹,۲
فصل حمایتی	۷۱۷,۱۰۲	۶۰۷,۱۰۱	- ۱۵,۳
امور سلامت	۱۲,۹۴۴,۱۵۴	۱۲,۱۷۳,۴۱۰	- ۵,۹
فصل بهداشت	۳۰,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	۳۳,۳
فصل درمان	۱۲,۹۱۴,۱۵۴	۱۲,۱۳۳,۴۱۰	- ۶
امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	۱۷,۲۹۷,۹۲۳	۱۶,۳۵۱,۶۰۰	- ۵,۴
فصل تحقیق و توسعه در امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	۲۴,۰۵۰	۴۴,۴۰۰	۸۴,۶
فصل دین و مذهب	۱,۲۵۳,۴۴۸	۳۰۳,۶۸۰	- ۷۵,۷
فصل رسانه	۱,۵۱۱,۳۰۰	۱۳۶۸,۳۷۰	- ۹,۴
فصل صنایع دستی	۱۱۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	- ۹
فصل فرهنگ و هنر	۳,۲۲۳,۴۵۰	۴,۱۱۴,۱۵۰	۲۳,۷
فصل گردشگری	۱,۱۶۱,۶۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	- ۱۳,۹
فصل میراث فرهنگی	۳,۷۴۴,۱۰۰	۳۷۸۶,۰۰۰	۱,۱
فصل ورزش و تفریحات	۶,۱۶۹,۹۷۵	۵,۶۳۵,۰۰۰	- ۸,۶
امور قضایی	۷,۲۴۷,۵۳۲	۱۲,۶۴۹,۸۱۰	۷۴,۵
فصل اداره امور قضایی	۷,۲۰۱,۵۳۲	۱۲,۶۰۳,۸۱۰	۷۵
فصل تحقیق و توسعه در امور قضایی	۴۶,۰۰۰	۴۶,۰۰۰	۰
امور محیط‌زیست	۲,۵۰۲,۰۰۰	۲,۶۷۶,۳۰۰	۶,۹
فصل تحقیق و توسعه در امور محیط‌زیست	۱۹۱,۰۰۰	۴۷۲,۰۰۰	۱۴۷
فصل حفاظت از گونه‌های زیستی	۱,۷۳۶,۰۰۰	۱,۸۲۶,۲۵۰	۵,۱
فصل کاهش آلودگی	۵۷۵,۰۰۰	۳۷۸,۰۵۰	- ۳۴,۲
امور مسکن، عمران شهری و روستایی	۴۴,۵۱۷,۳۱۰	۴۶,۹۵۵,۴۳۳	۵,۴
فصل آب و فاضلاب	۲۲,۲۷۰,۶۰۰	۲۲,۸۷۰,۰۰۰	۲,۶
فصل تحقیق و توسعه در امور مسکن، عمران شهری و روستایی	۷۴۴,۸۹۵	۸۷۰,۰۰۰	۱۶,۷
فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری	۲۱,۴۱۲,۳۹۶	۲۳,۰۱۹,۴۳۳	۷,۵
فصل مسکن	۸۹,۴۱۹	۱۹۶,۰۰۰	۱۱۹,۱
جمع	۳۰۷,۰۳۹,۹۳۲	۳۵۳,۱۲۱,۷۴۶	۱۵

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

۴-۳- توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک دستگاه‌های سیاست‌گذار

بر اساس یکی از بسته‌های پیشنهادی برنامه اصلاح ساختار بودجه، از سال ۱۳۹۹ رویکرد قوانین بودجه سنواتی کشور برنامه محور خواهد بود و لوایح بودجه سالانه در قالب برنامه‌های ذیل دستگاه سیاست‌گذار تنظیم و برای تصویب به مجلس شورای اسلامی ارسال خواهد شد. دستگاه‌های اجرایی و سازمان‌های مربوط به هر یک در قالب دستگاه‌های سیاست‌گذار و مجری طبقه‌بندی خواهند شد. دستگاه سیاست‌گذار دستگاهی است طرف توافق با سازمان برنامه و بودجه که تنظیم برنامه‌های بخشی، راهبری، هماهنگی، نظارت و پاسخگویی به مراجع ذی‌صلاح را بر عهده دارد. دستگاه مجری نیز دستگاه اجرایی است که بر اساس قانون، وظیفه اجرای برنامه‌های مورد توافق سازمان برنامه و بودجه و دستگاه سیاست‌گذار را بر عهده دارد. دستگاه‌های سیاست‌گذار (اصلی) موظف خواهند بود بر پایه اسناد بالادستی و قوانین خاص خود برنامه‌های مربوط را در دو بخش اقدامات جاری و سرمایه‌ای تهیه و به تأیید سازمان برنامه و بودجه کشور برسانند. دستگاه مجری نیز مکلف خواهد بود، بودجه خود را با برنامه‌های دستگاه سیاست‌گذار هم‌راستا سازد. بر این اساس در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کشور، جدول ۷ ماده واحده از «خلاصه بودجه دستگاه‌های اصلی و زیرمجموعه» به «بودجه دستگاه‌های سیاست‌گذار» و جدول ۱-۷ از «اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های اجرایی برحسب فصول هزینه به «اعتبارات هزینه‌ای و سرمایه‌ای دستگاه‌های مجری» تغییر کرد.

جدول زیر، توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی را به تفکیک دستگاه‌های سیاست‌گذار در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ نشان می‌دهد. میزان اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای دستگاه‌های سیاست‌گذار در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، بالغ بر ۴۴۶ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی شده است که این مقدار نسبت به بودجه مصوب سال ۱۳۹۸ کشور (۴۰۹ هزار میلیارد ریال) ۹ درصد رشد داشته است. در بین دستگاه‌های سیاست‌گذار، وزارت راه و شهرسازی و وزارت نیرو بیشترین سهم از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای را در لایحه بودجه ۱۳۹۹ به خود اختصاص داده‌اند.

وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

جدول ۹: توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک دستگاه‌های سیاست‌گذار در لایحه ۱۳۹۹

سهم اعتبارات دستگاه از کل اعتبارات لایحه ۹۹ (درصد)	لایحه ۹۹ (میلیون ریال)	نام دستگاه
۰.۰۶	۲۷۹,۱۰۰	نهاد ریاست جمهوری
۰.۰۰۴	۱۸,۰۰۰	شورای عالی امنیت ملی
-	۱۵۰	دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری
۰.۰۰۰۹	۴,۳۰۰	مجمع تشخیص مصلحت نظام
۰.۰۱	۶۵,۵۰۰	معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور
۰.۸۷	۳,۹۳۱,۷۴۴	سازمان اداری و استخدامی
۰.۰۷	۳۲۰,۵۰۰	مرکز ملی فضای مجازی کشور
۰.۰۴	۲۲۰,۰۰۰	سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران
۰.۲۷	۱,۲۳۱,۳۴۰	مجلس شورای اسلامی
۰.۰۴	۱۸۰,۰۰۰	شورای نگهبان
۰.۰۱۰	۴۷,۵۰۰	وزارت اطلاعات
۰.۱۵	۶۸۱,۲۰۰	سازمان برنامه و بودجه کشور
۴.۲	۱۹,۰۴۴,۴۸۴	وزارت کشور
۰.۰۴	۱۹۰,۰۰۸	وزارت امور خارجه
۰.۰۵	۲۴۵,۳۰۰	وزارت دادگستری
۳.۶	۱۶,۳۹۹,۰۱۲	دادگستری جمهوری اسلامی ایران
۲.۹	۱۳,۰۶۲,۱۳۹	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۰.۵۰	۲,۲۶۸,۸۰۸	وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
۱.۷۳	۷,۷۵۶,۴۲۹	ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح
۴.۱۲	۱۸,۴۲۶,۹۶۲	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۰.۰۰۰۷	۳,۲۰۰	دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی
۰.۰۵۳	۲۳۸,۴۵۰	جهاد دانشگاهی
۰.۰۰۰۷	۱,۱۰۰	نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها
۱.۶۳	۷,۳۲۰,۰۵۶	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و گردشگری
۱.۲۳	۵,۵۲۵,۳۵۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۰.۰۱۲	۵۵,۰۰۰	شورای عالی حوزه‌های علمیه
۰.۰۰۴	۲۰,۰۰۰	شورای برنامه‌ریزی مدیریت حوزه‌های علمیه خراسان
۰.۰۱۷	۷۶,۴۸۰	سازمان تبلیغات اسلامی
۰.۰۳۲	۱۴۵,۰۰۰	شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خاوران
۶.۸	۳۰,۶۲۳,۸۴۴	وزارت آموزش و پرورش

سهم اعتبارات دستگاه از کل اعتبارات لایحه ۹۹ (درصد)	لایحه ۹۹ (میلیون ریال)	نام دستگاه
۱.۳	۵,۸۱۲,۸۴۰	وزارت ورزش و جوانان
۰.۰۴	۲۲,۰۰۰	کمیته ملی المپیک ایران
۴.۱۸	۱۸,۷۲۰,۵۷۴	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۰.۰۴	۲۰۹,۰۰۰	بنیاد شهید و امور ایثارگران
۲.۴	۱۰,۷۴۰,۰۰۰	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
۰.۶۲	۲,۷۷۲,۸۴۹	سازمان حفاظت محیط‌زیست
۰.۳۳	۱۴۹,۰۰۰	وزارت نفت
۱۷.۸	۷۹,۸۵۵,۱۵۵	وزارت نیرو
۱.۶	۷,۴۰۴,۲۸۴	سازمان انرژی اتمی ایران
۰.۱۱	۵۱۱,۱۰۰	سازمان ملی استاندارد
۷.۲	۳۲,۳۱۰,۹۵۶	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
۵.۶	۲۵,۱۸۵,۱۵۳	وزارت جهاد کشاورزی
۲۶.۲۴	۱۱۷,۲۶۸,۴۰۲	وزارت راه و شهرسازی
۰.۳۲	۱,۴۴۱,۹۶۱	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۳.۳۰	۱۴,۷۸۱,۳۲۶	وزارت صنعت، معدن و تجارت
۰.۲۹	۱,۳۳۸,۱۷۰	سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران
۱۰۰	۴۴۶,۹۰۳,۷۲۶	جمع

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

۵-۳- اعتبارات متفرقه

عدم امکان تفکیک اعتبار برحسب امور، فصول و برنامه و گاهی مشکل شناسایی دستگاه اجراکننده باعث شده بخشی از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به صورت اعتبارات متفرقه پیش‌بینی شود. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ اعتبارات متفرقه به دو بخش اعتبارات متفرقه دستگاه‌های ملی (سیاست‌گذار و مجری) بالغ بر ۹۰ هزار میلیارد ریال، اعتبارات ردیف‌های متفرقه (جدول شماره ۹) بالغ بر ۱۲۸ هزار میلیارد ریال تقسیم شده است. بنابراین کل اعتبارات متفرقه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در لایحه بودجه برابر با ۲۲۱ هزار میلیارد ریال می‌باشد که ۵/۸ درصد نسبت به سال قبل کاهش یافته است.

وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

جدول ۱۰: اعتبارات متفرقه مربوط تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (ارقام به میلیون ریال)

شرح	قانون بودجه ۱۳۹۸	لایحه بودجه ۱۳۹۹	رشد (درصد)
اعتبارات متفرقه دستگاه‌های اجرایی ملی	۹۶,۱۶۹,۸۳۰	۹۸,۷۸۱,۹۳	- ۲,۳
اعتبارات متفرقه (جدول ۹ ماده واحده)	۱۳۹,۴۸۱,۶۶۳	۱۲۸,۱۰۴,۰۲۱	- ۸
جمع	۲۳۵,۶۵۱,۴۹۳	۲۲۱,۸۸۶,۰۰۱	- ۵,۸

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

۳-۶- جداول مرتبط با طرح‌های عمرانی مندرج در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، در جداول ۱۲، ۱۵، ۱۸، ۱۹ و ۲۰ که در ماده واحده به جداول کلان معروفند، ردپایی از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای را در محورهای و عناوین مختلف می‌توان دید.

جدول ۱۲- شامل ۲۲ طرح و با عنوان «طرح‌های قابل اجرا با مشارکت بخش خصوصی» است. گفتنی است در تبصره «۱۹» سازوکاری برای جلب مشارکت بخش خصوصی برای اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در نظر گرفته شده است.

جدول ۱۵- با عنوان «مطالعه و احداث قطارهای حومه‌ای جدید موضوع جزء ۴ ردیف ۵۵۰۰۰ جدول شماره ۹ (ردیف‌های متفرقه)» شامل سه طرح «شبکه حمل‌ونقل ریلی مسافری حومه‌ای کلان‌شهر تهران»، «قطار حومه‌ای تهران- پاکدشت و شریف‌آباد - گرمسار» و «قطار حومه‌ای کلان‌شهرها به شهرهای جدید (شهرهای جدید صدرا، سهند و شیرین شهر)» و اعتباری برابر ۵/۲ میلیارد تومان در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ درج شده است.

جدول ۱۸- این جدول با عنوان «موضوع اعتبارات واگذاری سهام و سهم‌الشرکه دولت» با ۱۲ ردیف و اعتباری برابر ۵۷۵ میلیارد تومان در لایحه بودجه درج شده است. یک ردیف از ردیف‌های ۱۲ گانه جدول ۱۸ لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ مربوط به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است. ردیف شماره ۶ با اعتباری معادل ۵۰ میلیارد تومان برای ۴۰ طرح درج شده است. شایان ذکر است، جدول شماره ۱۹ شامل طرح‌هایی است که خارج از پیوست شماره ۱ لایحه بودجه ارائه شده‌اند.

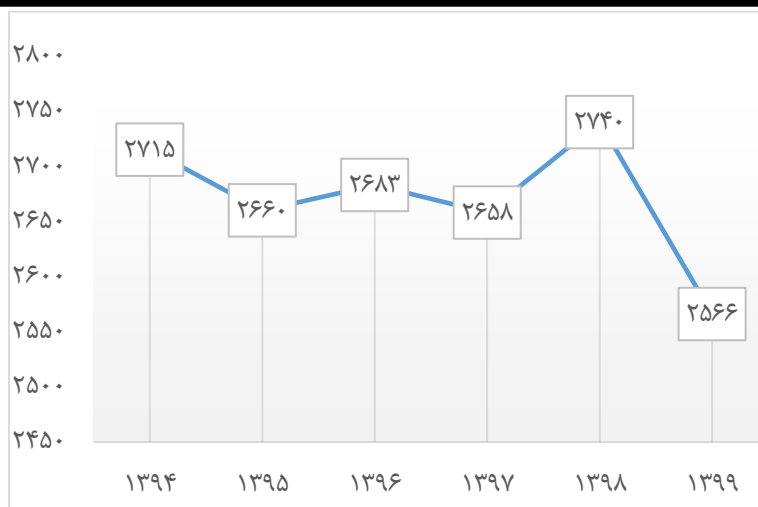
جدول ۱۹- این جدول با عنوان «فهرست طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دارای مجوز کمیسیون ماده (۲۳) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم (۲) با اولویت مناطق محروم موضوع ردیف (۶) جدول ۱۸» نیز با ۴۰ طرح و میزان اعتباری برابر ۵۰ میلیارد تومان به صورت سرجمع درج شده است.

جدول ۲۰- این جدول با عنوان «طرح‌های مطالعاتی و اجرایی موضوع جزء ۱۰ ردیف ۵۵۰۰۰ جدول شماره ۹ (ردیف‌های متفرقه) سال ۱۳۹۹» با تعداد ۲۷۹ طرح با اعتباری برابر با ۵۵ میلیارد تومان در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ درج شده است.

۷-۳- وضعیت خاتمه طرح‌های عمرانی

توجه به این نکته مهم است که پروژه‌های عمرانی معمولاً پرهزینه بوده و در دوره‌های زمانی طولانی انجام می‌شوند و بودجه پروژه‌های عمرانی نیز اغلب بخش زیادی از بودجه‌های سالانه را در بسیاری از کشورها به خود اختصاص می‌دهند. به علاوه، محدودیت زمان، یک محدودیت بسیار مهم و اجتناب‌ناپذیر است؛ زیرا جهان به سرعت در حال تغییر است و فرصت‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی، حکومت‌ها و جوامع را در چالش رقابت‌ها و هم‌وردی‌های گسترده‌ای قرار می‌دهند، از این رو شروع و خاتمه طرح‌ها در زمان مناسب از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بر این اساس، در این بخش تعداد طرح‌های پیوست یک قوانین بودجه چند سال اخیر، تعداد طرح‌های خاتمه یافته در هر سال و منابع اعتباری مورد نیاز برای تکمیل طرح‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد.

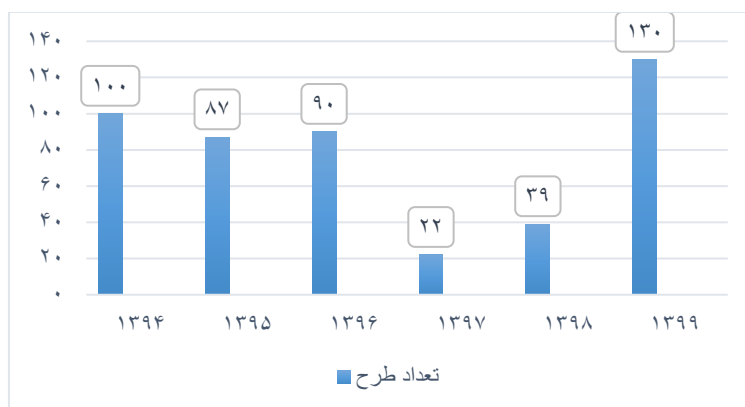
هرساله شاهد اتمام تعدادی از طرح‌های مندرج در پیوست شماره یک قوانین بودجه سنواتی هستیم. از سال ۱۳۹۷ که تحریم‌ها دوباره آغاز و درآمدهای نفتی به شدت کاهش یافت، تخصیص منابع به طرح‌های عمرانی با مشکلاتی مواجه و باعث شد اتمام آن‌ها هم از لحاظ زمان و هم تعداد به کندی پیش برود. مطابق نمودار ۷، در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، جمعاً ۲۵۶۶ طرح در پیوست شماره یک گنجانده شده است که از نظر تعداد طرح‌ها نسبت به تعداد طرح‌های قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کشور (۲۷۴۰ طرح) تعداد ۱۷۴ طرح کاهش داشته است. البته این کاهش ممکن است به دلایلی اعم از اتمام واقعی طرح‌ها، ادغام طرح‌ها، اتمام سال خاتمه، اضافه شدن طرح‌های جدید و موارد دیگر صورت گرفته و لزوماً به معنای اتمام عملیات عمرانی طرح‌ها نیست. به همین دلیل نمی‌توان گفت که اختلاف تعداد طرح‌های دو سال متوالی به معنای اتمام واقعی طرح‌هاست. طی پنج سال اخیر، بیشترین تعداد طرح‌های عمرانی در قانون بودجه سال ۱۳۹۸ وجود داشته است.

نمودار ۷: تعداد طرح‌های پیوست ۱ قوانین بودجه سنواتی و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

در سال ۱۳۹۷ تنها ۲۲ طرح به اتمام رسید، این در حالی است که در سه سال متوالی قبل از آن، به‌طور میانگین هر سال ۸۰ طرح به اتمام رسیده بود. در سال ۱۳۹۸ تعداد ۳۹ طرح از طرح‌های پیوست شماره یک قانون بودجه خاتمه یافته یا می‌یابند. با توجه به ارقام مندرج در پیوست شماره یک لایحه ۱۳۹۹، پیش‌بینی می‌شود تعداد ۱۳۰ طرح در صورت تخصیص و ابلاغ اعتبار مصوب و پایداری و ثبات اقتصادی در سال ۱۳۹۹ خاتمه یابد. لازم به ذکر است که پیش‌بینی تعداد طرح‌های قابل خاتمه در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹، از روی سال خاتمه (طرح‌هایی که در پیوست یک سال خاتمه آن‌ها ۱۳۹۸ یا ۱۳۹۹ است) در نظر گرفته شده است.

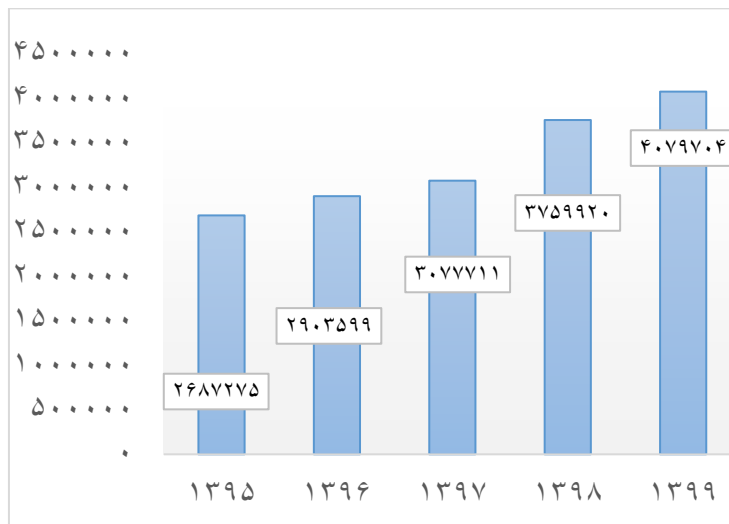
نمودار ۸: تعداد طرح خاتمه یافته در هر سال

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

افزایش هزینه طرح‌ها، یک مشکل رایج در سراسر جهان است، ولی این مشکل در کشورهای در حال توسعه چالشی بزرگ ایجاد می‌کند. در واقع، یک عامل مهم در موفقیت هر پروژه تکمیل آن مطابق با برنامه زمان‌بندی

است. افزایش هزینه‌های هر پروژه، از محاسبه تفاوت هزینه برنامه‌ریزی شده (برآورد) و هزینه واقعی اجرای پروژه‌های عمرانی، مشخص می‌شود. تکمیل پروژه‌های عمرانی طبق زمان‌بندی یکی از عوامل موفقیت آن‌ها تلقی می‌شود. یکی از عواملی که بر افزایش هزینه تأثیر مستقیم دارد، تأخیر در اجرای پروژه‌های عمرانی است. در واقع، تأخیر در تکمیل پروژه‌های عمرانی، دو مقوله زمان و پول را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد. اهمیت تأخیر، از یک کشور به کشوری دیگر و از یک پروژه عمرانی به پروژه‌های دیگر، متفاوت است.

بر این اساس در ادامه اعتبار مورد نیاز برای تکمیل فرایند اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در سنوات اخیر آورده شده است. با توجه به نمودار ۹، ۴۰۷ هزار میلیارد تومان اعتبار مورد نیاز است تا طرح‌های عمرانی پیوست یک لایحه بودجه ۱۳۹۹ به قیمت امروز خاتمه یابند و انتظار این است که این رقم در سال‌های آینده افزایش یابد.

نمودار ۹: اعتبار مورد نیاز برای تکمیل طرح‌های پیوست یک لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ (ارقام به میلیارد ریال)

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

۴- وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات

انتفاعی وابسته به دولت از منابع عمومی دولت

طبق ماده (۱) قانون محاسبات عمومی بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت به‌عنوان بخشی از بودجه کل کشور باید توسط دولت تهیه و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم شود. هزینه‌های سرمایه‌گذاری در شرکت‌ها شامل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی، اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع داخلی و هزینه‌های سرمایه‌گذاری از محل منابع داخلی است. این رقم در لایحه بودجه ۱۳۹۹ معادل ۲۱۰۵ هزار میلیارد ریال است که نسبت به مصوب سال ۱۳۹۸ (۱۵۹۸ هزار میلیارد ریال) از رشدی معادل ۳۲ درصد برخوردار است. سهم منابع عمومی در تأمین اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای که فقط برای شرکت‌های دولتی پیش‌بینی شده است، ۱۹۰ هزار میلیارد ریال است که نسبت به مصوب قانون بودجه سال ۱۳۹۸ (۱۶۱ هزار میلیارد ریال) از رشدی معادل ۱۸ درصد برخوردار بوده است؛ به عبارت دیگر سهم دولت از کل هزینه‌های سرمایه‌ای شرکت‌ها فقط به میزان ۹ درصد است.

جدول ۱۱: اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت از محل

منابع عمومی و منابع داخلی (ارقام به میلیون ریال)

شرح	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی قانون بودجه ۹۸	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی لایحه بودجه ۹۹	نرخ رشد (درصد)	کل هزینه‌های سرمایه‌ای قانون بودجه ۹۸	کل هزینه‌های سرمایه‌ای لایحه بودجه ۹۹	نرخ رشد (درصد)
شرکت‌های دولتی	۱۶۱.۲۱۴.۱۲۰	۱۹۰.۵۱۵.۷۶۱	۱۸,۱	۱.۵۴۲.۲۰۳.۰۶۵	۲.۰۳۲.۹۹۶.۰۶۵	۳۱,۸
بانک‌ها	۰	۰	-	۲۵.۸۳۴.۳۸۱	۴۳.۱۳۳.۰۰۹	۶۶,۹
مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت	۰	۰	-	۳۰.۸۷۴.۷۲۷	۲۹.۵۳۷.۶۹۴	- ۴,۳
جمع	۱۶۱.۲۱۴.۱۲۰	۱۹۰.۵۱۵.۷۶۱	۱۸,۱	۱.۵۹۸.۹۱۲.۱۷۳	۲.۱۰۵.۶۶۶.۷۶۸	۳۱,۶

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای مناطق آزاد تجاری-صنعتی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کشور، ۳۶۹۱۲ میلیارد ریال پیش‌بینی شده است، به طوری که برای اجرای طرح‌های عمرانی، سهم منابع داخلی ۱۳۷۲۳ میلیارد ریال، منابع بودجه عمومی ۵۰ میلیارد ریال، تسهیلات داخلی و خارجی ۱۴۴۰۰ میلیارد ریال، انتشار اوراق ۷۳۰۰ میلیارد ریال و سایر منابع ۱۴۳۰ میلیارد ریال در نظر گرفته شده است. دولت تنها برای مشارکت در طرح احداث پل خلیج فارس در منطقه آزاد قشم، ۵۰ میلیارد ریال از محل منابع عمومی پیش‌بینی کرده است و مابقی طرح‌های عمرانی در سایر مناطق آزاد کشور به وسیله منابع داخلی تأمین اعتبار خواهند شد.

جدول ۱۲: بودجه سرمایه‌ای مناطق آزاد تجاری صنعتی کشور (ارقام به میلیون ریال)

بودجه سرمایه‌ای (مصارف)							
ردیف	نام سازمان منطقه	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای				جمع	
		طرح‌های عمرانی از محل انتشار اوراق	طرح‌های عمرانی از محل بودجه تسهیلات داخلی و خارجی	طرح‌های عمرانی از محل بودجه عمومی دولت	طرح‌های عمرانی از محل منابع داخلی		
۱	ماکو	۸۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۰	۲,۴۳۲,۵۵۰	۲,۶۶۲,۵۵۰	
۲	چابهار	۱,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۰	۲,۵۹۶,۰۰۰	۳,۰۱۶,۰۰۰	
۳	کیش	۲,۵۰۰,۰۰۰	۲,۵۰۰,۰۰۰	۰	۲,۴۰۰,۰۰۰	۵,۱۳۷,۰۰۰	
۴	اروند	۳,۰۰۰,۰۰۰	۷,۲۰۰,۰۰۰	۰	۱,۹۰۰,۹۵۸	۱۲,۰۱۵۳,۹۵۸	
۵	انزلی	۰	۰	۰	۱,۴۳۵,۰۰۰	۱,۷۶۳,۸۰۰	
۶	ارس	۰	۰	۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۱,۷۲۵,۰۰۰	
۷	قشم	۰	۲,۵۰۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	۱,۴۵۹,۴۸۷	۴,۱۵۴,۴۲۷	
	جمع	۷,۳۰۰,۰۰۰	۱۴,۴۰۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	۱۳,۷۲۳,۹۹۵	۳۶,۹۱۲,۷۳۵	

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۸ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

۵- جمع بندی

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، جمعاً ۲۱ تبصره ذیل ماده واحده به منظور دخل و خرج این سال برای بررسی و تصویب به مجلس شورای اسلامی ارائه شده است، از این تعداد به جز تبصره‌های ۲، ۱۴ و ۲۱ سایر تبصره‌ها به طور مستقیم یا غیرمستقیم به منابع و مصارف مرتبط با تملک دارایی‌های سرمایه‌ای اشاره داشته‌اند.

در چارچوب لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور، سرجمع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای اعم از عمومی و اختصاصی (بودجه عمومی دولت)، برابر با ۸۵۵/۱ هزار میلیارد ریال برآورد شده است که سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی بالغ بر ۷۰۳ هزار میلیارد و از محل درآمد اختصاصی بالغ بر ۱۵۱ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است، به طوری که ۴۴۶/۹ هزار میلیارد ریال اعتبارات منابع عمومی «دستگاه‌های اجرایی ملی» (۳۵۳/۱ هزار میلیارد ریال اعتبارات ردیف‌های مندرج در پیوست شماره یک و ۹۳/۸ هزار میلیارد ریال ردیف‌های متفرقه برای دستگاه‌ها)، ۱۲۸/۶ هزار میلیارد ریال اعتبارات «دستگاه‌های اجرایی محلی در استان‌ها»، ۱۵۱/۵ هزار میلیارد ریال اعتبارات «اختصاصی دستگاه‌های اجرایی» و ۱۲۸/۱ هزار میلیارد ریال اعتبارات «ردیف‌های متفرقه» است.

اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ (بالغ بر ۷۰۳ هزار میلیارد ریال) شده که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ (بالغ بر ۶۶۸ هزار میلیارد ریال) رشد ۶ درصدی داشته است. همچنین سهم این اعتبارات نسبت به بودجه عمومی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، ۱۴/۵ درصد است که نسبت به قانون بودجه سال گذشته با کاهش ۴٪ درصدی مواجه بوده است.

اعتبار مصوب دستگاه‌های اجرایی ملی در پیوست یک (۳۵۳/۱ هزار میلیارد ریال) به تعداد ۲۵۶۶ طرح تملک دارایی سرمایه‌ای اختصاص یافته است. از این رقم، حدود ۳۱۶/۵ هزار میلیارد ریال در قالب طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای ۱۹۱۶ طرح «ملی» و مبلغ ۳۶/۶ هزار میلیارد ریال برای ۶۵۰ طرح «ملی» استانی شده «مندرج پیوست شماره یک لایحه مزبور، برآورد شده است. از طرح‌های پیوست شماره یک، تعداد ۱۵۵ طرح با اعتبار مصوب ۳۴ هزار میلیارد ریال مشمول طرح‌های قابل مشارکت با بخش خصوصی هستند. طرح‌های فوق ذیل ۱۰ امور و ۴۳ فصل برنامه تدوین شده‌اند و ۷۹۷ دستگاه اجرایی مسئولیت اجرای آن‌ها را بر عهده دارند.

بیشترین میزان اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، متعلق به امور اقتصادی با ۲۵۱ هزار میلیارد ریال اعتبار است. کمترین میزان اعتبار نیز برای امور رفاه اجتماعی با ۲۲۵ میلیارد تومان است. بیشترین نسبت افزایش اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مربوط به امور قضایی با رشد ۴۱/۷ درصدی است؛ از طرفی امور رفاه اجتماعی با ۲۹/۴- درصد کاهش نسبت به اعتبار مصوب سال گذشته مواجه شده است.

میزان اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای دستگاه‌های سیاست‌گذار در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، بالغ بر ۴۴۶ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی شده است که این مقدار نسبت به بودجه مصوب سال ۱۳۹۸ کشور (۴۰۹ هزار میلیارد ریال) ۹ درصد رشد داشته است. در بین دستگاه‌های سیاست‌گذار، وزارت راه و شهرسازی و وزارت نیرو بیشترین سهم از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای را در لایحه بودجه ۱۳۹۹ به خود اختصاص داده‌اند.

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، اعتبارات متفرقه به دو ردیف اعتبارات متفرقه دستگاه‌های ملی (سیاست‌گذار و مجری) بالغ بر ۹۰ هزار میلیارد ریال و اعتبارات متفرقه (جدول شماره ۹) بالغ بر ۱۲۸ هزار میلیارد ریال تقسیم شده است؛ بنابراین کل اعتبارات متفرقه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در لایحه بودجه برابر با ۲۲۱ هزار میلیارد ریال بوده که ۵/۸ درصد نسبت به سال قبل کاهش یافته است.

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، جمعاً ۲۵۶۶ طرح در پیوست شماره یک گنجانده شده است که از نظر تعداد طرح نسبت به تعداد طرح‌های قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کشور (۲۷۴۰ طرح) به تعداد ۱۷۴ طرح کاهش داشته است. البته این کاهش ممکن است به دلایلی اعم از اتمام واقعی طرح‌ها، ادغام طرح‌ها، اتمام سال خاتمه، اضافه شدن طرح‌های جدید و موارد دیگر صورت بگیرد و لزوماً به معنای اتمام عملیات عمرانی طرح‌ها نیست؛ به همین دلیل نمی‌توان گفت که اختلاف تعداد طرح‌های دو سال متوالی به معنای اتمام واقعی طرح‌هاست. در سال ۱۳۹۸ تعداد ۳۹ طرح از طرح‌های پیوست شماره یک قانون بودجه خاتمه یافته یا می‌یابند. با توجه به ارقام مندرج در پیوست شماره یک لایحه ۱۳۹۹، پیش‌بینی می‌شود تعداد ۱۳۰ طرح در صورت تخصیص و ابلاغ اعتبار مصوب و پایداری و ثبات اقتصادی در سال ۱۳۹۹ خاتمه یابد. لازم به ذکر است که پیش‌بینی تعداد طرح‌های قابل خاتمه در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹، از روی سال خاتمه (طرح‌هایی که در پیوست یک سال خاتمه آن‌ها ۱۳۹۸ یا ۱۳۹۹ است) در نظر گرفته شده است. همچنین ۴۰۷ هزار میلیارد تومان اعتبار مورد نیاز است تا طرح‌های عمرانی پیوست یک لایحه بودجه ۱۳۹۹ به قیمت امروز خاتمه یابند و انتظار این است که این رقم در سال‌های آینده افزایش یابد.

هزینه‌های سرمایه‌گذاری در شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت در لایحه بودجه ۱۳۹۹ معادل ۲۱۰۵ هزار میلیارد ریال است که نسبت به مصوب سال ۱۳۹۸ (۱۵۹۸ هزار میلیارد ریال) از رشدی معادل ۳۲ درصد برخوردار است. سهم منابع عمومی در تأمین اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای که فقط برای شرکت‌های دولتی پیش‌بینی شده است، ۱۹۰ هزار میلیارد ریال است که نسبت به مصوب قانون بودجه سال ۱۳۹۸ (۱۶۱ هزار میلیارد ریال) از رشدی معادل ۱۸ درصد برخوردار بوده است؛ به عبارت دیگر سهم دولت از کل هزینه‌های سرمایه‌ای شرکت‌ها فقط به میزان ۹ درصد است. مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای مناطق آزاد تجاری-صنعتی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کشور، ۳۶۹۱۲ میلیارد ریال پیش‌بینی شده است، به طوری که برای اجرای طرح‌های عمرانی، سهم منابع داخلی ۱۳۷۲۳ میلیارد ریال،

وضعیت اعتبارات تکمیل دارایی‌های سرمایه‌ای

منابع بودجه عمومی ۵۰ میلیارد ریال، تسهیلات داخلی و خارجی ۱۴۴۰۰ میلیارد ریال، انتشار اوراق ۷۳۰۰ میلیارد ریال و سایر منابع ۱۴۳۰ میلیارد ریال در نظر گرفته شده است.

منابع

- سازمان برنامه و بودجه کشور، قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور، چاپ اول، مرکز اسناد، مدارک و انتشارات.
- سازمان برنامه و بودجه کشور، لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور، چاپ اول، مرکز اسناد، مدارک و انتشارات.